

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno din 32—, polletno
din 16—, četrtletno din 9—, ino-
zemstvo din 64—
Poštno-čekovni račun številka 10.603

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „KMEČKO DELO“

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 21-13

Cene inseratom: Cela stran
din 2000—, pol strani din 1000—,
četrt strani din 500—, 1/8 strani
din 250—, 1/16 strani din 125—
Mali oglasi vsaka beseda din 1—

Znatno zmanjšana vojna nevarnost

Vojna nevarnost, katera je strašila radi Gdanska v minulih štirinajstih dneh po Evropi, se je znatno unesla. Nemčija se zaveda po sodbi francoskega časopisja, da bi z zasedbo Gdanska le malo pridobila, na drugi strani pa mnogo izgubila v splošni vojni. Nemčija in Italija skušata v zadnjem času prepričati svet, da ni vredno stopiti v vojno radi Gdanska. Z ozirom na gdansko vprašanje stoji Poljska na stališču: 1. Gdansk mora ostati ednica za se-

be izven nemških mej; 2. Gdansk mora ostati v poljskih carinskih mejah; 3. poljske pravice v Gdanku morajo biti stvarno spoštovane in ne samo na papirju, ter 4. v Gdanku je dovolj mesta za kulturni razvoj nemške večine, toda na drugi strani je treba spoštovati tudi posebnost poljske manjšine. Glede poljskega pristanišča Gdansk je Anglija odločno na strani Poljske, kateri je dala besedo in je tudi pripravljena na borbo.

Pomorska moč Nemčije in Italije ter Anglije in Francije

Nemčija in Italija premoreta skupno na morju 311 edinic s 596.000 tonami. Anglija in Francija pa spremoreta skupno 374 edinic z 1.740.000 tonami. Vojne ladje, ka-

tere so v gradnji in se še bodo gradile, bodo znatno povečale angleško ter francosko pomorsko moč. Iz navedenih števil je razvidna velika razlika v tonaži.

Tovarne za orožje so največ zaslužile letošnje poletje

Dalje časa trajajoča splošna vojna nevarnost polni žepe z milijardnimi dobički tvornicam za izdelovanje orožja ter streliva. Orožarne še niso nikoli toliko zaslužile kakor letošnje poletje. Od tvornic za izdelovanje orožja izkazujeta največje dobičke dve, ki sta že 150 let ter skozi pet rodov v lasti francoske družine Du Pont de Namours v Ameriki. Omenjeni tovarni sta dobavljali med svetovno vojno 40% vsega streliva, katerega so potrebovale

Amerika, Anglija ter Francija. Zaposlenih je bilo med vojno v teh orožarnah sto tisoč delavcev in sta prodali vojnih dobavk za eno milijardo 250 milijonov dolarjev. Na vsem svetu najbogatejši Du Pontovi družini donosata tvornici za orožje po vojni letnih osem milijard dinarjev čistega dobička. Ako se pa tekmovanje v oboroževanju ne bo skrčilo, potem bodo dobički Du Pontovih tvornic letos in prihodnje leto presejali 16 milijard dinarjev.

Proslava 700 letnice oo. minoritov v Ptuj

Pred 700 leti so prišli sinovi sv. Frančiška v Ptuj. Skozi sedem sto let so posvečali duhovniki tega reda svoje moči delu za verski in prosvetni napredek ljudstva. Še danes priča o veliki delovni sili minoritskega reda v zgodovini, ki jo je krepila božja pomoč, verska in narodna zavest ljudi, ki so jim bili v vodstvo izročeni. Sedem sto let dela in trpljenja v božji in narodni službi je jubilej, ki ga hočejo oo. minoriti letos 5. in 6. avgusta slovesno proslaviti. V ta namen so sestavili častni odbor, ki mu predseduje voditelj slovenskega naroda dr. Anton Korošec. V častnem predsedstvu sta ministra dr. Krek in Franc Snoj, ban dravske banovine dr. Natlačen in oba slovenska škofa, dalje dr. fr. Mileta, škof šibeniški, provincijal minoritskega reda dr. fr. Burič, vseuč. prof. dr. Fr. Stele. — V okviru proslave bo tudi kongres vseh tretjerednikov iz Slovenije. K tem veličastnim slavnostim so vabljeni fantovski odseki in dekliški krožki v krajih. Poleg mogočne verske manifestacije, na kateri bosta govorila podpredsednik narodne skupščine g. Alojzij Mihelčič in urednik »Slovenca« g. Franc Terseglav,

bodo tudi velike prosvetne prireditve. Otroci bodo imeli svoje slavje v cerkvi in pred samostanom. Nastopila bo prvič otroška godba na fanfare. Sodelovalo bo veliko otrok iz mesta in okolice z deklamacijami, petjem, igrami itd. Ob zaključku bo srečolov za otroke. Ljutomersko in ptujsko pevsko okrožje se pripravljata na mogočen nastop z okoli 300 pevci. Dirigiral bo zvezin pevovodja g. inspektor Marko Bajuk iz Ljubljane. Nad 150 igralcev bo igralo v režiji gledališkega igralca g. Edo Groma iz Maribora novo, veličastno igro »Kuga« g. Davorina Petančiča. V igri nastopijo tudi pevci in godci. V prireditvi, ki bo na posebnem pozorišču pred minoritsko cerkvijo, bodo prikazane zgodovinske narodne noše. V okviru prireditve bo tudi ognjemet, kakršnega Ptuj še ni videl.

Vabimo na te slavnosti vse organizacije v krajih kakor tudi posameznike. Za podrobnejša navodila glede udeležbe se obrnite na domače gg. župnike. Polovična voznina na železnici je zagotovljena. Naročite čimprej knjižice in znake!

Na svidenje v Ptuj 5. in 6. avgusta na teh veličastnih dneh!

150 letnica liberalizma

Liberalizem je starejši ko 150 let. Star je prav za prav toliko, kolikor je staro človeštvo samo. Njegov prvi pojav na pozorišču človeške zgodovine je inscenirala kača, odnosno tisti hudobni duh, ki je iz nje govoril prvima človekoma. Hoteč ju odvrniti od pokorščine Bogu in njegovi volji, jima je prigovarjal, naj prekršita božjo zapoved; s tem ne bosta zapadla kazni, marveč dosega svobodo in srečo: »Bosta kakor bogova.« Liberalizem je pretiravanje človeške svobode zlasti v odnosu človeka do Boga in religije. Kot nazarjanje o življenju in svetu je spremljal v različnih oblikah razvoj človeštva v teku stoletij. Zdaj se je bolj uveljavil na verskem področju, zdaj bolj na kulturnem in književnem, zdaj na političnem. Francoska revolucija, ki je izbruhnila leta 1789, pomenja njegov prodor na politično polje v Evropi. Zato govorimo v naslovu in v članku o 150 letnici liberalizma.

Čez dva dni se bodo začele na Francoskem svečanosti v proslavo te 150 letnice, katero bodo slovesno obhajali zlasti svobodomiselnih krogi. Francoska velika revolucija (politični prevrat), ki se je začela v juniju 1789, je hotela povsem preosnovati francosko družbo in državo. Geslo, pod katerim bi se naj ta preosnova dosegla, so bile znane krilate besede: »Svoboda, enakost, bratstvo!« Ta obnova naj bi se izvršila v popolni neodvisnosti od Boga in krščanstva in v celotnem nasprotju z njim. Ko so jakobinci (najradikalnejši liberalci) prišli na krmilo, so odstavili ne samo kralja, marveč so tudi izdali odredbo, da Boga ni in zato se ga tudi ne sme častiti. Mesto krščanskega bogoslužja so s posebnim zakonom vpeljali češčenje boginje razuma. Najlepša cerkev v Parizu (cerkev Matere božje) je bila spremenjena v tempel razuma. Ko so prvič obhajali praznik svobode, so na glavni oltar Marijine cerkve posadili neko zloglasno operno pevko, ki je predstavljala boginjo razuma. Brezboštvo je slavilo zmagoslavje. Kri je v Parizu tekla v potokih. Naposled je krvavi samodržec Robespierre, jakobinski voditelj, izdal po konventu (narodnem zboru) to-le odredbo: »Francoski narod priznava, da je Bog in da je duša neumrljiva.« S tem pa ni mogel rešiti sebe nasilne smrti pod guilotino (sekiro, ki je bila takrat vpeljana in s katero še danes sekajo zločincem glave).

Z največjim nasiljem je bila izvršena francoska revolucija. Na stotisoče ljudi je bilo umorjenih in usmrčenih, med njimi tudi kralj Ludovik XVI. in kraljica Antoineta, prav mnogo duhovnikov, redovnikov in redovnic ter ljudi zmernega političnega prepričanja. Človeška svoboda

je bila najhuje pogažena v krvi. Nadaljnje izvrševanje gesla: »Svoboda, enakost, bratstvo«, je prevzel cesar Napoleon Veliki s svojim samodržnim in nasilniškim vladstvom in s svojimi krvavimi vojnami po Evropi. Potem se je liberalizem v teku preteklega stoletja začel širiti med evropskim človeštvom, ki je vkljub vsem slabim izkustvom verovalo njegovim obljubam. Vgnezdil se je med vse narode ter povsod začel pod znanim geslom francoske revolucije: »Svoboda, enakost, bratstvo«, boj ne toliko zoper absolutistično državno moč, marveč zoper božjo avtoriteto in oblast Cerkve. Lažniv v svojem bi-

stvu, ni mogel nobenemu narodu prinesiti sreče, marveč nesrečo in škodo. Svojih obljub ni nikjer izpolnil. Zato je pokončan po lastnih potomcih. Mesto svobode, enakosti in bratstva je zapeljal človeštvo na političnem področju pod absolutistično diktaturo totalitarnih držav, na socialnem in gospodarskem polju pa pod suženjski jarem marksizma in komunizma. Spoznali smo ga najbolje na njegovih sadovih. In ta sodba je edino stvarna in prava, ne pa tista, ki jo laži-svobodomiselnih krogi te dni širijo s frazastimi slavospevi o priliki 150 letnice njegovega političnega prodora po francoski revoluciji.

Dragiša Cvetkovič predsednik JRZ

Zadnjo nedeljo se je vršila v Beogradu v dvorani glavnega odbora JRZ skupna seja širšega in ožjega strankinega odbora. Sejo je vodil kot prvi podpredsednik g. dr. Anton Korošec, predsednik senata.

Predloženih je bilo 64 pooblastil iz devetih banovinskih odborov in prisotnih je bilo mnogo najbolj uglednih osebnosti iz ožjega in glavnega odbora.

Sejo je začel s pozdravom na navzoče g. dr. Anton Korošec, ki je imel za umrlim podpredsednikom dr. M. Spahom spominski govor, katerega so poslušali zbrani stoji ter zaklicali ob koncu trikrat »Slava mu!«

Za dr. Korošcem je povzel besedo predsednik vlade g. Dragiša Cvetkovič. Poudarjal je, da je prišlo do današnje seje radi pismene zahteve ogromne večine članov širšega odbora, radi enake zahteve predsedstva kluba poslancev JRZ in ker je umrl eden od podpredsednikov.

Nato je glavni odbor sklenil soglasno, da je ta seja veljavna in lahko sprejme vse važne sklepe.

Sledila je volitev strankinega glavnega

odbora. Za predsednika je bil izvoljen g. Dragiša Cvetkovič, predsednik vlade in notranji minister, za drugega podpredsednika je bil izvoljen namesto umrlega dr. M. Spaha g. dr. Džafer Kulenovič, novi vodja muslimanov ter minister brez listnice in zastopnik prometnega ministra. G. dr. Anton Korošec je ostal prvi podpredsednik. Med tajniki je minister g. dr. Miha Krek.

Glavni odbor je odobril volitev banovinskih odborov kakor tudi delegatov za glavni odbor. S sklepom glavnega odbora, ki je bil sprejet soglasno, so bili izključeni iz stranke dr. Milan Stojadinovič z osmimi najožjimi pristaši. Glavni odbor je tudi najostreje obsodil dr. Milana Stojadinoviča in njegovih prijateljev poskus, da bi se stranka razcepila ali pa, da bi bila bistveno oškodovana. Glavni odbor je še pozval vse odbore in pristaše stranke, da se zberejo složno okrog novega predsednika stranke in vsestransko delajo na to, da bo stranka JRZ v svoje urejene vrste zbirala z vso svojo silo iz naroda po vsej državi nove člane.

Iz raznih držav

V NAŠI DRŽAVI

Egiptovski zunanji minister na obisku v Beogradu. Egiptovski zunanji minister Jahja paša je obiskal kar po vrsti Ankaru, Bukarešto, Sofijo in se je pripeljal v Beograd na prvi uradni obisk 6. julija. Egiptovski državnik je ostal v naši prestolnici do 10. julija. Od nas se je odpeljal v Atene. Jahja paša je bil ob prvem obisku slovesno sprejet že na beograjskem kolodvoru. Takoj po prihodu se je vpisal v dvorsko knjigo in sta ga sprejela kraljeva namestnika v avdienco. Visoki gost je obiskal našega zunanjega ministra, predsednika vlade in predvsem pa trgovinskega ministra. Egipčan se je odpeljal tudi na Oplenac na grob kralja Petra in Aleksandra. Obisk Jahja paše je bil namenjen predvsem poglobitvi trgovskih odnošajev med našo državo in Egiptom, s katerim je bila Jugoslavija doslej v živahnih trgovskih stikih. Dne 8. julija se je pripeljal Jahja paša v Slovenijo, da se je poklonil knezu namestniku Pavlu, ki ga je sprejel na svojem gradu na Brdu.

V DRUGIH DRŽAVAH

Bolgarski ministrski predsednik v Berlinu. Zadnjič smo poročali, da se je odpeljal v Berlin na uradni obisk s soprogo, hčerko in s spremstvom bolgarski mini-

strski predsednik Kjuseivanov, kateri se je ustavil med potjo tudi v Beogradu. Šefa bolgarske vlade so v nemškem prestolnem mestu zelo slovesno sprejeli. Kjuseivanov je položil 6. julija venec na grob padlih vojakov, kjer mu je skazalo nemško vojaštvo vojaške časti. Kancler Hitler, nemški zunanji minister Ribbentrop, maršal Göring in druge nemške odločilne osebnosti so imele z visokim gostom važne razgovore in je bil pogoščen od najvišjih državnikov. Kjuseivanov se je poslovil od Berlina dne 7. julija zvečer. Dne 8. julija se je mudil v Münchenu, nato pa je zapustil Nemčijo skozi Salzburg in Področico. Naša vlada je poslala bolgarskemu ministrskemu predsedniku posebni vlak, s katerim se je pripeljal zadnjo nedeljo na Bled, kamor je dospel tudi jugoslovanski zunanji minister dr. Cincar-Markovič. Bolgarski ministrski predsednik je ostal na Bledu dva dni in je imel z našim zunanjim ministrom več posvetov.

Pokrovitelj Neurath imenoval nemške komisarje za češka in moravska mesta. Nemški pokrovitelj za Češko in Moravsko Neurath je imenoval nemške vladne komisarje v naslednjih čeških in moravskih občinah: v Budjevicah, Brnu, Ihlavi, Moravski Ostravi in Olomucu, in sicer v Brnu je komisar urednik Oskar Judex, v Ihlavi

dr. Leo Engelmann, v Moravski Ostravi dr. Hinner in v Olomucu dr. Czermak, dočim je glede Budjevojic protektor odobril prejšnje imenovanje komisarja Josefa Davida, ki ga je imenovala že praška vlada. Vsi občinski sveti v imenovanih občinah so razpuščeni, nove volitve pa se brez pristanka protektorja ne smejo vršiti. Vse posle občin morajo s takojšnjo veljavo prevzeti vladni komisarji.

Kako naj postane južna Tirolska čisto italijanska? Po mirovni pogodbi je pripadla južna Tirolska, v kateri živi po nemški statistiki 195.000 Nemcev, Italiji. Ta del Tirolcev si je želel vedno nazaj v Avstrijo in najbrž po priključitvi Avstrije k Nemčiji v »rajh«. Vprašanje južnotirolskih Nemcev je bilo vedno pereče in tega sta rešila v najnovejšem času Mussolini ter Hitler na najbolj enostaven način. Po angleških in švicarskih poročilih sta se Italija in Nemčija v Milanu zedinili in zavezali s pogodbo, na podlagi katere bodo vse prebivalce južnega Tirola, ki so nemškega porekla, pozvali, da se preselijo v Nemčijo. Računajo z možnostjo, da jih pojde v Nemčijo kakih 200.000, katere mislijo naseliti po južnem Koroškem, v kolikor bi bili ti Tirolci poljedelci.

Zgledi vlečejo. Zgoraj poročamo o preselitvi tirolskih Nemcev, ki so bili nad 20 let po vojni pripadniki Italije. Istočasno prihajajo iz Berlina vesti, da bo na tisoče čeških delavcev nastanjenih in zaposlenih v nemških industrijskih središčih, kjer vlada še vedno pomanjkanje delavcev. V teku so že tudi pogajanja med Nemčijo in voditeljem nemške manjšine v Romuniji in na Madžarskem o vrnitvi teh Švabov v rajh.

Angleška obljuba Poljski s kraljevim pristankom. Angleški zunanji minister lord Halifax je sporočil po poljskem veleposlaniku grofu Raczinskemu poljski vladi v Varšavo, da bo nastopila Anglija z vso silo ob poljski strani, če bi Poljska menila, da so njene življenjske pravice v nevarnosti in bi si jih morala zavarovati. Za to izjavo je zaprosila angleška vlada za dovoljenje na najvišjem mestu. Ministrski predsednik Chamberlain se je podal h kralju Juriju VI. in mu povedal sklep angleške vlade glede pomoči Poljski. Razgovor s kraljem je trajal eno uro in nato je šle zunanji minister Halifax sporočil po poljskem londonskem poslaniku v Varšavo zgoraj beleženo obljubo pomoči z najvišjega angleškega mesta.

Pri Kantonu presenečeni Japonci. Poročali smo že, da so izkrcali Japonci v pristanišču Svatov številne čete, s katerimi so začeli proti Kitajcem novo ofenzivo, ki bi naj preprečila kitajski armadi preskrbo z vojnimi potrebščinami iz francoske Indokine. Za to prodiranje so umaknili Japonci precej vojaštva izpred važnega in od njih zasedenega obmorskega mesta Kanton. Omenjeno oslabitev so koj izrabili Kitajci za pohod na Kanton. Že pri prvem sunku so osvojile kitajske čete Jangčiov ob železniški progi Kanton-Hankov. Po angleških poročilih so bile kitajske predstraže 4. julija 11 milj pred Kantom. Mesta Sinkaj, Lientang in Ventang so Kitajci zopet zavzeli. Z druge strani se poroča, da so Kitajci dosegli že Siakang, 7 milj pred Kantom. Ob železniški progi Peking-Hankov, in sicer vzhodno od Tingsiena, trajajo že teden dni srditi boji med kitaj-

skimi četniki in japonskimi četami. Pri bojih je udeleženih 25.000 mož.

Vojna na mongolsko-mandžurski meji. Dvakrat smo že beležili v našem listu, da so začeli ob mongolsko-mandžurski meji Rusi in Japonci pravo vojno. Med drugim in petim julijem je prišlo ob reki Halkin do bitke, pri kateri so sodelovala letala, konjenica in tanki. Najhujši boji so divjali jugovzhodno od Buirskega jezera. Sovjeti javljajo, da so imeli v tej bojih sto mrtvih, Japonci pa mnogo več. Sestreljenih je bilo 20 japonskih letal. Uradno poročilo japonske armade, ki je zapletena v boje ob mandžurski meji, pravi, da so prešle njene čete ob Buirskem jezeru v protinapad. Japonska letala neprestano bombardirajo sovražne postojanke. Sestreljenih je bilo 12 sovjetsko-mongolskih letal.

Le mizar zna narediti pohištvo

Kakor more perilo čisto oprati le dobro milo. Terpentinovo milo Zlatorog da gosto belo peno, ki z lahkoto odstrani vsako umazanijo. Le malo truda - in perilo je snežno belo, prijetno poduhteva in ostane dolgo trdno.

TERPENTINOVNO MILO
Zlatorog

Po krščanskem svetu

Kongres Kristusova Kralja. Število škofov in drugih visokih cerkvenih dostojanstvenikov, ki se bodo udeležili kongresa, je zadnji čas zopet naraslo, zlasti iz krogov jugoslovanskih škofov. Obeta se veličastno cerkveno slavlje. Govori, ki bodo govorjeni na kongresnih prireditvah, bodo veljali proslavi Kristusova Kralja in razširjanju ideje Kristusovega kraljevanja med sedanjim človeštvom, osobito med krščanskimi verniki. Posebnost kongresa bo španska razstava. To je razstava o komunističnih lažeh in propagandi, ki so jo komunisti delali za svojo satansko stvar v mučeniški Španiji. Ta razstava bo gotovo ena največjih zanimivosti na kongresu. Posebna privlačnost na kongresu bodo tudi polnočnice, ki se bodo vršile v noči od sobote, 29. julija, na nedeljo, 30. julija, po vseh ljubljanskih cerkvah. Kar se tiče prijav za udeležbo na kongresu, je 15. julij določen kot termin teh prijav. Poželjno je posebno, da se kongresa udeleži v čim največjem številu mladina, kateri je na kongresu določen poseben dan, in sicer sobota, 29. julija dopoldne. Na vseh kongresih katoliške misli je bil do sedaj mladinski nastop najprisrčnejši in najbolj slikovit. Slovenska mladina ne sme zaostajati za mladino drugih katoliških narodov. Slika, ki jo nudi nastop mladine, ni samo trenutno učinkovita, marveč povzroča pri starejših udeležencih trajen vtis samozavesti in zaupanja v bodočnost. Zelo je tudi želeli, da pride na ljubljanski kongres čim več narodnih noš. Pokažimo tujcem svojo prelepo narodno nošo, kajpada samo pravo in pristno brez navlak in pridakov!

Z ljubljanskega kongresa na Brezje. Ker so mnogi izmed štajerskih Slovencev, ki se bodo udeležili kongresa Kristusova Kralja v Ljubljani, izrazili željo, da bi ob tej priliki tudi mogli poročati na Brezje, se je v Ljubljani poskrbelo za to, da se bo ta želja uresničila. V to svrhu se je sestavilo v Ljubljani vodstvo romanja, katero je naprosilo gg. župnike v lavantinski škofiji, da so preteklo nedeljo po cerkvah oznanili to romanje. Štajerski Slovenci se bodo peljali v soboto zvečer z večernimi vlaki, katerih vozni red bo še pravočasno objavljen, pridejo zjutraj v Ljubljano, se udeležijo kongresa v Ljubljani in zvečer okrog pol sedmih se odpeljejo naprej na Brezje. Po dohodu na Brezje bo pridiga in pete litanije z rimsko procesijo. Drugo jutro bodo

sv. maše od štirih naprej. Ob določeni uri bo slovesna služba božja s pridigo. V ponedeljek zvečer bo vsak lahko doma. Glede vlakov, vozne karte, kje in kako jo bo treba kupiti, bodo pojasnila objavljena pravočasno. Za izlet na Bled bo tudi še prilika. — Vse prijave, ki jih dobijo gg. župniki, bodo isti poslali na odbor v Ljubljano, nakar bo odbor v Ljubljani sestavil prijave za Ljubljano in za Brezje. Treba pa se je prijaviti takoj. Če bi kdo hotel že prej v Ljubljano, lahko gre, ob določenem času pa se bo pridružil romarjem na Brezje. Drugih legitimacij ne bo, kakor samo te, ki so za kongres v Ljubljani, torej tudi ne več stroškov, razen za vlak za progo Ljubljana—Otoče.

Previdnost pri sprejemu judov. Čim bolj se širi po svetu protijudovsko gibanje, tem več judov se oglašajo za sprejem v katoliško Cerkev. To se dogaja zlasti na Poljskem, kjer je število judovskega prebivalstva izredno visoko. Radi tega so izdali poljski škofje, osobito nadškofa v Varšavi in Lavovu ter škof v Przemyslu posebne odredbe za duhovništvo, kako postopati z judi, ki želijo biti krščeni. Škofje priporočajo previdnost do skrajnosti. Upravičen je namreč sum, da vseh judov, ki želijo danes preiti na katolicizem, ne vodi čisti namen, kakor to potrjuje izkustvo. Zato nalagajo

škofje svojim duhovnikom, da morajo v vsakem posameznem primeru priti do prepričanja o čistosti namena, o temeljitem znanju krščanskega nauka in tudi o tem, ali se kandidat krsta udeležuje med časom priprave vaj pobožnosti. Čas priprave naj traja vsaj šest mesecev, radi kontrole je treba voditi posebno knjigo za katehume (pripravnike na zakrament sv. krsta). Vse ta čas mora katehumen biti pod nadzorstvom duhovnika, ki čuva nad njegovo pravico in se more v to svrhu poslužiti tudi drugih oseb, n. pr. katoliških redovnic, ako gre za ženske katehume.

Španska komunistinja — profesorica brezboštva. V španskem komunizmu je zavzemala poleg moških voditeljev med ženskimi prvo mesto Dolores Ibaruri, imenovana La Pasionaria. Strastna govornica na shodih se je pred in med državljansko vojno odlikovala s svojim neukrotljivim hujskanjem. Njene zasluge za razširjevanje brezboštva so bile tolike, da jo je osrednja organizacija ruskih brezbožnikov osrečila z laskavim naslovom »častnega brezbožnika«. Ob koncu državljanske vojne je kakor drugi rdečkasti voditelji tudi dična Dolores pobegnila. Odločila se je, da bo s svojo navzočnostjo osrečevala Rusijo, kamor je prispela sredi spomladi. In da ne bo brez dela in jela, ji je osrednji svet brezbožniške zveze v Moskvi oskrbel mesto profesorice za evropska brezbožniška vprašanja. Ker je za Španijo rešil to vprašanje general Franco, bo Dolores Ibaruri morala svoja brezbožniška opazovanja osredotočiti okoli drugih držav.

Novice

Nesreče

Smrtno ponesrečil pri popraviljanju strelovoda. Črncem Emil iz Maribora je popraviljal zadnji petek s svojim monterjem Ivanom Emeršič s Pobrežja pri Mariboru strelovod na strehi osnovne šole v Sorici nad Železniki na Gorenjskem. Ko se je vračal po strehi ob napeti žici, se je ta odtrgala in monter je padel 7 m globoko ter je obležal mrtev.

S počenima lobanjama v bolnišnico. Na glavnem kolodvoru v Mariboru je padla velika kepa premoga v vagona na glavo 54 letnemu delavcu Mateju Markoviču in mu je prebila lobanjo. — V Franzovem mlinu v Melju v Mariboru je padel 32 letni delavec Maks Huber iz Studencev z okna 11 metrov globoko in je obležal nezavesten s počeno lobanjo. — Hudo po-

škodovana so oddali v mariborsko bolnišnico.

S tovornim avtomobilom v izločbo. V Mariboru je odrekla na Kralja Petra trgu zavora na težkem tovornem avtomobilu, ki je treščil z vso silo v izložbeno okno manufakturne trgovine Mavrič in je povzročil okrog 3000 din škode.

Otrok se opeknel z vrelim lugom. Na Pobrežju pri Mariboru se je polila sedemletna Stanislava Trlep, hčerka delavke, z vrelim lugom in so jo oddali s hudimi opekljinami po vsem telesu v bolnišnico.

Kolesarja in deklo prepeljali v bolnišnico s poškodbo na glavi. V Krčevini pri Mariboru je zadel 20 letni pomožni delavec Pavel Dolšak s tako silo s kolesom ob plot, da je obležal nezavesten s pretresenimi možgani. — Pri Sv. Miklavžu na Dravskem polju je padla z voza 18 letna dekla

Matilda Solina in se je hudo poškodovala na glavi. — Imenovana poškodovanca sta bila prepeljana v mariborsko bolnišnico.

Nevarni poškodbi. V tovarni Splošne stavbene družbe v Mariboru je zagrabil stroj za stiskanje pločevine 42 letnega delavca Franca Breganiča iz Sp. Dobrave. Zavrtel ga je in nato vrgel na cementna tla, kjer je obležal Breganič z zlomljenimi nogami in strtimi rebri. — 32 letnega Josipa Šlambergerja iz Rač je brcnil konj s tako močjo v desno nogo, da mu je potrgal s podkvo vse meso ter poškodoval tudi kost. — Omenjena hudo poškodovana so oddali v mariborsko bolnišnico.

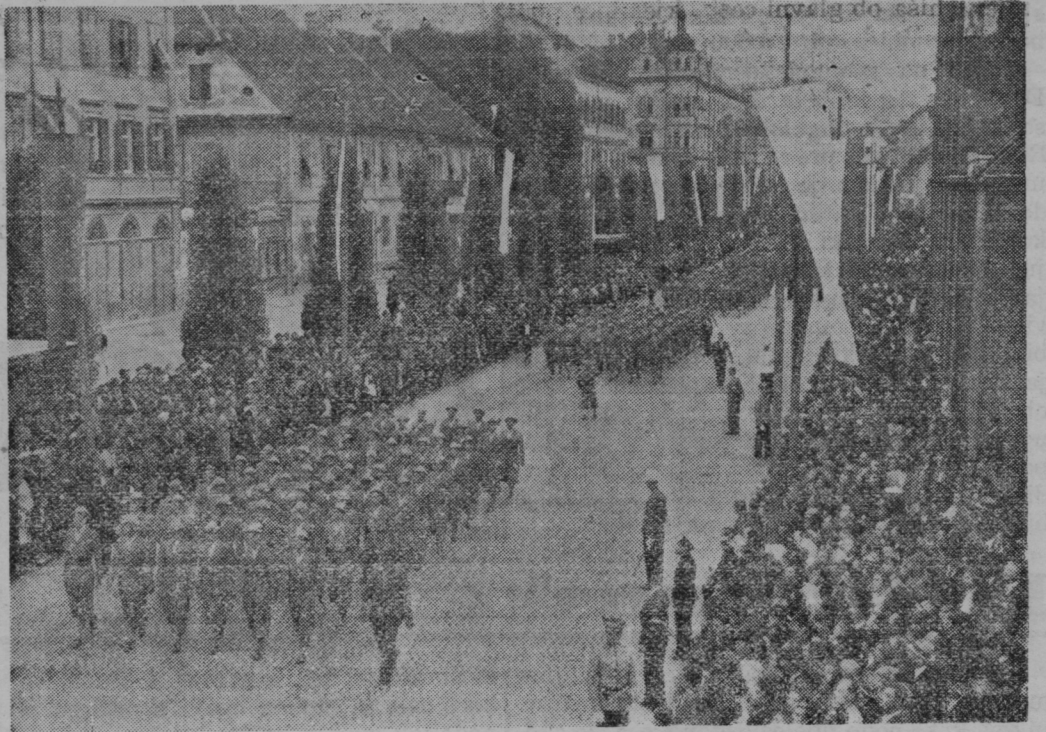
Trinajstletni pastir povzročil nehote smrt sedemletnega tovariša. V Zg. Dupleku pod Mariborom se je zgodila te dni redka smrtna nesreča. Pri posestnici Mariji Cerič kot pastirček zaposleni sedemletni Vincek Grlič je legel v listnjak k nočnemu počitku in se je zakopal v listje. Drugo jutro je naročil domači hlapec 13 letnemu pastirju Mihaelu Pulko, naj nanosi v hlev steljo. Pulko se je podal v listnjak z dvozobo krampico in je udaril z vso močjo v listje ter je nehote zadel spečega dečka Grliča zadaj po glavi. Na krik ranjenega so prihiteli domači in so izmili udarjenemu zevajočo rano. Fantek si je že bil opomogel in je že celo pasel, ko mu je postalo naenkrat slabo in je umrl na posledicah zastrupljenja.

Pri padcu s češnje si zlomil obe nogi. Pri Sv. Marjeti ob Pesnici je padel s češnje 55 letni viničar Jakob Kozar in si je zlomil obe nogi. Hudo poškodovanega so oddali v mariborsko bolnišnico.

Nesreča pri vožnji sena. Pri Sv. Jakobu v Slov. goricah je padel pod voz pri prevažanju sena posestnik Vinko Roškar, kateremu je zlomilo kolo nogo.

Hude poškodbe radi padca z žične železnice. Med Št. Iljem v Slov. goricah in Sladkim vrhom je bil zaposlen z barvanjem žične železnice 42 letni Anton Pukl. Pri tem opravljanju je omahnil iz vozička z višine 8 m in obležal z razbito čeljustjo in z zlomljenima rokama. Pukla so prepeljali v precej resnem stanju v mariborsko bolnišnico.

Po srečnem naključju ostal živ. Pri postajališču Pušenci na progi Ormož—Murska Sobota je zadela lokomotiva mešanega vlaka v avto, v katerem se je vozil banovinski železniški zdravnik dr. Jurij Čarf iz Ormoža. Stroji je avto, v katerem je bil

Sprevod naših fantov skozi Maribor.

zdravnik sam, čisto raztepel in ga je še vlekel s seboj 8—10 m. Dr. Čarf je po srečnem naključju ostal živ, vendar je hudo poškodovan po glavi in ima zlomljeno čeljust. Ponesrečenega so odpeljali v ormoško bolnišnico.

Od češnje se zadušil. V Ojstriški vasi v župniji Sv. Jurij ob Taboru je jedel dveletni delavčev sinček Ivan Divjak češnje, od katerih mu je ena obtičala v sapniku. Fantek se je začel daviti in so se odpeljali z njim takoj v celjsko bolnišnico, kjer pa je umrl takoj po prevozu radi zadušitve.

Obleka se vnela otroku. V Malem vrhu pri Šmartnem ob Paki se je preveč približala zakurjenemu štedilniku osemletna dničarjeva hčerka Jožica Osetič. Otroku se je vnela obleka in so ga spravili s hudimi opeklinami v celjsko bolnišnico.

Kos železa zlomil delavcu nogo. V železarni v Štorah pri Celju je padel težek kos železa 38 letnemu delavcu Leopoldu Teržanu iz Pružinske vasi pri Štorah na desno nogo in mu jo je zlomil. Teržana so prepeljali v celjsko bolnišnico.

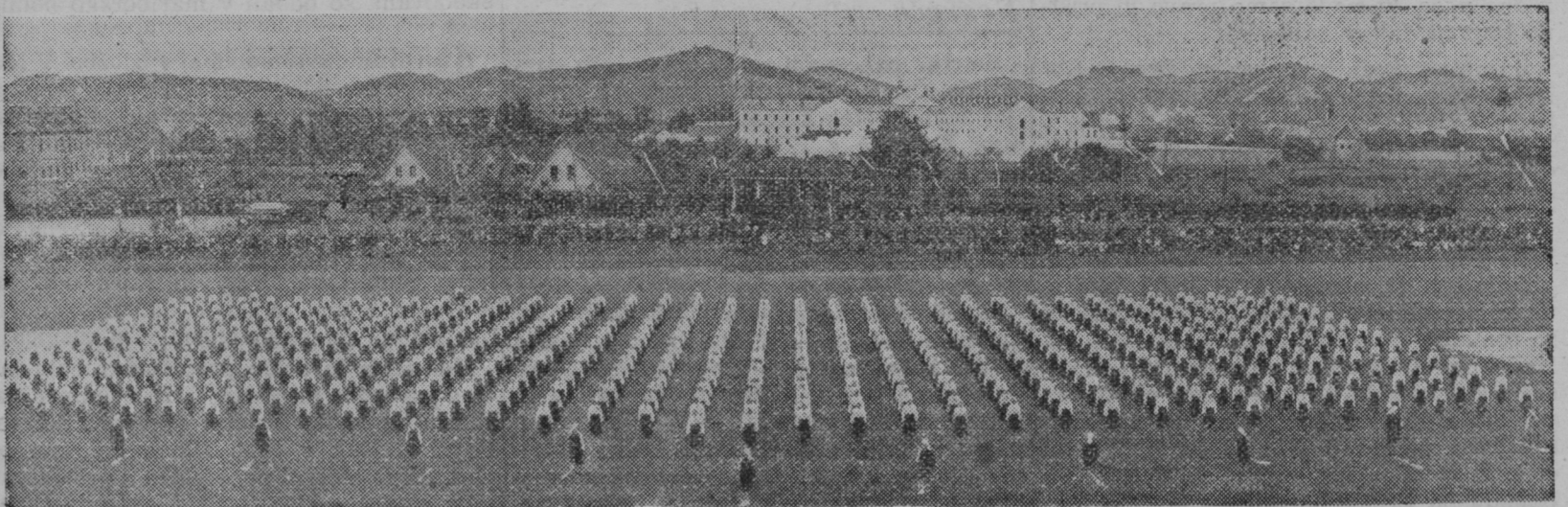
Za las ušel smrti. Ko je vozil 24 letni Jakob Livk, hlapec pri posestniku Jožefu Krobotu v Čepļah pri Vranskem, s prevoznim dvovprežnim vozom čez železniško

križišče pri Št. Petru v Savinjski dolini, ga je zalotil večerni vlak iz Celja. Lokomotiva je zadela v zadnji del voza in ga vlekla kakih 200 metrov daleč. Hlapca je poginilo v velikem loku z voza, a je dobil le lažje poškodbe. Desnemu konju je zvilo desno zadnjo nogo. Krobotov hlapec si bo dobro zapomnil dan, ko je ušel smrti, ker se je opisano zgodilo ravno na njegov rojstni dan.

Padel na koso in si prerezal hrbet. 50 letni Ivan Lukner iz Velikega vrha pri Šmartnem ob Paki je klepal koso. Po nesreči je padel na koso in si prerezal hrbet. Prepeljali so ga v celjsko bolnišnico.

Vojak utonil pri kopanju. Zadnjo soboto je utonil ob priliki skupnega kopanja vojakov v Savinji pod Grenadirjevim mostom 25 letni Mato Bakula.

Huda nesreča obiralca češenj. V Pečovniku pri Celju je obiral češnje 17 letni čevljarški vajenec Alojzij Njič, doma iz Šmarja pri Jelšah. Nenadoma je omahnil z drevesa in je priletel s tako silo na zaostreno vejo, da mu je predrla skoz in skoz stegno. Poklicani mestni reševalci so morali odžagati vejo, ki je tičala v nogi, preden so naložili poškodovanega na rešilni avto, s katerim so ga prepeljali v bolnišnico.

Nastop članic na Stadionu

Trhla brv povzročila smrt. V Stopah med Zagorjem ob Savi in Lokami stoji Giomerijeva hiša ob glavni cesti, kjer teče potok Medija. Pred nekaj leti si je zgradil delavec Jarutovec onkraj Medije hišo in je premostil omenjeni potok z brvjo, da je mogel do hiše. Ko je šla po tej brvi 53 letna Ana, žena posestnika Josipa Giomerija, se je trhla brv prelomila, žena je padla z glavo v vodo in obležala nezavestna. Ponesrečeno je opazil neki kolesar in poklical pomoč, a je bilo že prepozno, ker so bile povzročile prehude poškodbe smrt.

Pred nastopom kazni padel s češnje in se ubil. Alojzij Vidgaj, 32 letni posestnikov sin s Primskovega na Gorenjskem, je bil obsojen na štiri mesece, ker je hranil doma modele za ponarejanje kovancev. Te dni bi bil moral nastopiti kaznen. Pred odhodom v zapor se je hotel pošteno najesti domačih češenj. Splezal je na visoko češnjevo drevo, stopil preveč ob rob veje, ki se je odčesnila in Lojze je priletel tako nesrečno na tla, da je kmalu po padcu umrl.

Huda nesreča z motornim kolesom. Na motornem kolesu se je vračala trojica iz Kranja v noči proti Ljubljani. Navzdol od Kranja so se peljali z mrtvim motorjem, ko je pa med potjo vžgal vozač motor, je prevrnil sunek kolo in so se vsi trije zakotalili po tleh. Najhujše poškodbe je dobil Viktor P. Pretresel si je možgane ter dobil še druge nevarne poškodbe. Amerikanec Vergil K. si je zlomil ključnico, levo nogo in se potolkel po glavi. Vladimir B., ki je sedel v prikolici, je odnesel zdravo kožo. Ponesrečencem so takoj prihiteli na pomoč stražniki in jih potegnili izpod motornega kolesa. Kljub hudim poškodbam se ni nihče onesvestil. Amerikanec se je najprej prepričal, če ima še denar, ki ga je nosil s seboj. Bilo ga je nič manj kot 70.000 din v ameriški valuti. Ponesrečenima je nudil prvo pomoč zdravnik v Kranju, nakar so ju prepeljali v ljubljansko bolnišnico in je stanje Viktorja P. zelo resno.

Pretresovanje obsežnega naseljevanja Alaske

Alaska s svojim velikim naravnim bogastvom bi lahko vzdrževala prebivalstvo, mnogokrat večje od sedanjega. Ozemlje obsega petino Združenih držav, ali leta 1930 je prebivalstvo znašalo komaj 60.000 ljudi, na pol belokožcev in na pol Indijancev. Finsko, Norveško in švedsko, ki so v isti zemljepisni širini in imajo več ali manj enako podnebje, pa so skupaj manjše kot Alaske, vzdržujejo skupno prebivalstvo skoraj 13 milijonov duš. Nasproti prevladujočemu naziranju mnogi deli Alaske, zlasti ob obali, imajo zmerno podnebje. Toplo-mer redko pada pod ničlo in poleti gre gor do 80 stopinj. Dežja je polno. Vse trdnejše zelenjave in žitarice, razen ko-

V mrežah greha

19.

Štefan je sončnega aprilskega jutra prvič zagledal Ellington, pristno novoangleško mesto. Jetnišnica je stala zunaj mesta. Imela je moški in ženski oddelek. Stene visokih poslopij so bile obraščene z bršljanom. Okrog poslopij so bile lepo urejene cvetlične grede. Od zunaj je vse bilo bolj podobno kaki visoki šoli kakor pa jetnišnici. Šele na hodniku se je Štefan zavedel, da je v jetnišnici, ko je zagledal pred seboj kakih pet metrov visoka zamrežena vrata. Ko je v spremstvu detektiva, ki ga je pripeljal iz Piker-tona, došel do vrat, jih je vratar odprl in ju spustil noter. Detektiv je Štefanu snel verigo in mu prožil roko.

»Z Bogom, Štefan!«

»Z Bogom!« je odvrnil jetnik s tresočim glasom.

Težka vrata so se z zamolklim ropotom zaprla. V tem ropotu je bilo nekaj groznega. Štefan se je stresel.

»Jezus! Moj Jezus!« je vzdihnil. Iz oči so mu pri-vrele solze.

Stražnik ga je peljal v kopalnico. Tam se je moral sleči, skopati in si obleči jetniško obleko. Nato so ga slikali. Potem je prišel zdravnik in ga preiskal. Za zdravnikom pa je prišel nadzornik ječe in mu je stavil več vprašanj. Odgovore si je zabeležil v svojo knjižo.

Nežna otroška koža potrebuje moje zaščite. Ostri sončni žarki pečejo in prav otroci so posebno občutljivi za sončarico. NIVEA vsebuje EUCERIT, uspešno okrepevalno sredstvo za kožo, ki daje otroški koži večjo odpornost, da dobljo otroci zdravo in lepo rjavo barvo.

JAZ SEM TUDI OTROŠKI PRIJATELJ!

178

Dva častnika utonila v Cerkniskem jezeru. V znamenitem Cerkniskem jezeru sta od prevrata utonila le dva človeka. Zadnje dni pa je zahtevalo izredno naraslo jezero kar dve žrtvi. V Cerknico sta se pripeljala z avtomobilom prijatelja: poročnik Božo Nikolič in podporočnik Gjuro Devetak, oba iz Šabca v Srbiji. Častnika sta obiskala Cerknico, da bi videla zalito jezero in da bi se v njem okopala. Na jezero sta se peljala v avtomobilu do Goričice, kjer sta se šla kopat s šoferjem vred. Za Goričico so dobili težek čoln, v katerem so se prerinili okoli otočka proti mostu na Šipu. Tam so šli vsi trije na plitvo v vodo. Kopalci so videli skraja vse tri, nenadoma pa je zginil Devetak in za njim Nikolič. Šofer častnikoma ni mogel pomagati s pretežkim čolnom. Častnika sta utonila pred očmi kopalcev in prestrašenega šoferja. Kako je prišlo do nesreče, ni moči točno ugotoviti. Nikolič je bil dober plavalec, domnevajo pa, da Devetak ni znal ali pa

je le slabo znal plavati. Ko so šli v vodo, so bili na plitvini, potem pa so hoteli priti do čolna. Tam mimo ravno teče jezerska struga. Devetaku je na robu struge, za katero ni bil vedel, najbrž zmanjkalo tal. Pri tem se je seveda skoraj gotovo ustrašil; prijel ga je krč in šel je pod vodo. Oprijel se je Nikoliča, ki je plaval vznak, za noge ter v smrtnem boju potegnil še njega za seboj na dno. Trupli so kmalu našli, ju prepeljali v Ljubljano in od tam v rojstni kraj Šabac.

POŽARI

Posesnik Vinko Ribič iz Grajene pri Ptuju posedla na samem stoječo viničarijo v Krčevini, občina Grajena pri Ptuju. V viničariji je stanoval viničar Franc Zajc z ženo in šestletnim otrokom. Dne 5. julija kmalu po polnoči je zbudilo viničarja iz trdega spanja sumljivo prasketanje. Ko je šel pogledat, je videl gospodarsko poslopje v ognju. Zbudil je ženo in otroka ter stekel v hlev, iz katerega je otel kravo ter tele. Zgorelo je 30 m

27

Nazadnje so ga vklenjenega peljali na dvorišče. Nasproti vratom je stalo malo poslopje, ki ni imelo oken. V poslopje so vodila težka železna vrata. Pred njimi je stal oborožen stražnik. Ko se mu je Štefan približal, je snel z rame puško in jo držal za strel, kakor da bi pričakoval napadalca. Nadzornik je naglo odprl vrata, stražnik pa je naglo sunil jetnika na hodnik. Tam je stal drug stražnik, ki je Štefana peljal v majhno celico, ki jo je razsvetljevala močna bela luč. Štefan se je naglo razgledal po celici. Nasproti vratom, skozi katera je prišel, so bila druga železna vrata. Pri srcu ga je nekaj zgrabilo. Slutil je, da ta vrata vodijo k vislicam. Da bi se o tem prepričal, je vprašal stražnika:

»Kam vodijo ta vrata?«

Stražnik je zmajal z glavo. Ni smel z jetnikom govoriti.

»Tam obešajo ljudi?«

Stražnik je prikimal.

»A jaz sem nedolžen.«

Stražnik je skomizgnil z rameni.

»Nedolžen sem!« je z jokavim glasom ponovil Štefan. »Nedolžen sem, nisem storil nič huđega!«

Stražnik ga je pustil samega. Čez kake pol ure je spet prišel in prinesel neko jed. Štefan se je ni dotaknil. Za vse je bil top. Le to si je ponavljal venomer, da ni mogoče, da bi koga po nedolžnem oble-sili in državni predsednik bo gotovo uslišal Kellyjevo prošnjo, ki jo bo podpiral tudi Skanlon, in bo smrtno sodbo spremenil v dosmrtno ječo.

dolgo ter s slamo krito stanovanjsko in gospodarsko poslopje, okoli 1800 kg sena in 300 kg slame. Viničarjeva družina si je rešila le golo življenje. Škoda znaša 34.000 din in pogorelec niti zavarovan ni bil, ker je letos januarja zavarovanje odpovedal. Požar je najbrž nastal na ta način, da je nekdo, ki se je v noči pri viničarji nabolal česenj, odvrigel cigaretni ogorek, ki je povzročil nesrečo.

V noči na 3. julij je izbruhnil ogenj pri posestniku Jakobu Remžgarju v Črni vasi na Barju pri Ljubljani. Zgorelo je gospodarsko poslopje s hlevom. Radi silnega vetra je požar tako naglo napredoval, da ni bilo več mogoče rešiti živine iz hleva. Zadušilo in zgorelo je šest molznih krav, dve letna telica, dva telička ter dva konja. Gospodar je hotel rešiti živino, a je bilo že prepozno, ker se je zrušil strop in pokopal pod seboj govedo in konja. Švigajoči plameni so gospodarja zelo opekli po telesu in nogah. Gasilci so imeli težavno stališče, ker ni bilo vođe. Otelj so pogorelcu stanovanjsko hišo in kozolec. Remžgar bo dobil zavarovalnino za uničeno poslopje, a trpi radi zgube živine nad 30.000 din škode.

V noči na 3. julij je vpepelil ogenj v Kranjski gori na Gorenjskem gostilničarju Andreju Černe hlev in svinjak. Rešili so živino ter prašiče, zgoreli pa so vsi vozovi, stroji ter mnogo lesa. Ker je prejšnji večer deževalo, se ogenj ni mogel razmahniti na sosednje strehe, ki bi se bile sicer sigurno vnele in bi bilo prišlo do zelo velike požarne nesreče.

Na Moravški gori pri Sv. Križu nad Litijo, kjer začenjajo prvi dolenski vinogradi, je uničil nočni ogenj s slamo krite zidanice posestnikov Obahe, Grčarja in Omahoveca. Pogorelci so oškodovani za večje vsote, ker jim je zgorelo različno vinogradniško orodje.

V Vojniku pri Celju je vpepelil podtaknjen ogenj 80.000 din vredno veliko gospodarsko poslopje posestniku Prekoršeku.

Dolžnost vsake žene je, da pazi na redno stolic, ki jo doseže z naravno »Franz-Josefovo« grenko vodo, ako jo jemlje vsak dan v manjši množini. Prava »Franz-Josefova« voda deluje milo, prijetno, naglo in zanesljivo.

Ogl. reg. S. br. 30.474/35.

Razne novice

Redek blagoslov božji. Že dvojčki so bolj redek rojstveni pojav. Trojčki so pa posebnost, na katero kažejo časopisi s ponosom. Obmejna župnija Svečina je doživela v teku enega tedna dvojčke in dvojčke. Žena posestnika Lebra v Podigracu, v župniji Svečina, je rodila dvojčke. Deček in dve deklici so prišli na svet drug za drugim v dolgotrajnem času šest in šest ur. Mati in dvojčki so na veselje družine popolnoma zdravi. — Posestniku Božniku v Svečini je rodila žena dvojčka. Tudi v tem primeru sta zdrava otroka z materjo. O beleženem bogatem ter izrednem božjem blagoslovu govorijo Svečinčani z veseljem, ker se tudi najstarejši ne morejo spominjati na kaj podobnega.

Služba božja za planince in izletnike bo v letošnji poletni sezoni ob nedeljah in cerkvenih praznikih do 3. septembra na sledečih planinskih postojankah: pri Pohorskem domu (julija) ob 9, pri Mariborski koči (avgusta) ob 9, pri sv. Arehu (Ruška koča) ob 10, na Smolniku ob 9, pri koči pod Kopo (Pungart) ob 11 (samo julija), na Kremžarjevem vrhu ob 11 (samo avgusta), na Uršlji gori (Plešivec) ob 9. — Za izletnike, ki odhajajo iz Maribora z jutranjimi vlaki, je ob nedeljah in cerkvenih praznikih v mariborski frančiškanski cerkvi sv. maša ob 4.15. — Aljažev klub.

Tečaj za odpravo govornih motenj (jecanje, brbotanje itd.) priredi med počitnicami v Celju in Mariboru strokovni učitelj gluhonemnice g. Vilko Mazi, ki ima na tem področju že dolgoletne izkušnje in je izdal tudi poljudno znanstveno knjižico »Govorne motnje«, ki bi jo moral imeti vsak vzgojitelj. Prijave za tečaj, ki bo trajal 6—8 dni in se bo vršil na eni izmed ljudskih šol, je treba čim prej, najkasneje pa do 20. julija poslati prireditelju (Vilko Mazi, Vikrče, p. Medvode). Ker je število tečajnikov zaradi individualnega pouka omejeno, naj zainteresirani ne odlašajo s prijavi. Za odgovor je priložiti znamko. Podrobnejša pojasnila prejme vsak zanimanec po vposlani prijavi.

Za popravilo znamenite cerkve Matere božje na Ptujski gori se vrši velika loterija. Glavni dobitnik je popolnoma nov moderen štirisedežni avto znamke »Opel-Kadet« tipa 1939; drugi dobitnik je novo motorno kolo znamke »Phaenomen«, potem sledi par lepih volov, šivalni stroj, mlad konj, krasna spalnica, krasna harmonika, celotna kuhinjska oprema, servis za šest oseb, skupine namizne posode, deset moških in ženskih koles itd. ter še nad 300 drugih krasnih dobitkov. Žrebanje bo v nedeljo, 1. oktobra 1939 na Ptujski gori pod državnim nadzorstvom. Srečka stane samo 5 din. Srečke se naročajo pri župnijskem uradu na Ptujski gori. Segajte po njih!

Dijaki-nižješolski iz gimnazije in drugih šol v Celju se sprejmejo pod zelo ugodnimi pogoji na stanovanje in vsa oskrbo v konviktu sv. Cirila in Metoda. Prijave sprejema kapucinski samostan v Celju.

Obžalovanja vredni slučaji

Z vlomom oškodovana trgovina. V Kamnici pri Mariboru so obiskali neznani storilci trgovino Antona Štoka in so mu povzročili 2000 din škode.

Vlom v hišo posestnika sredi dneva. Ko so bili domači zaposleni s spravljanjem sena, je neznan storilec vlomil v hišo posestnika Alojzija Korošec na Malni 12 pri Sv. Jurju v Slov. goricah. S ponarejenimi ključki je odprl sobo ter omare in odnesel: dva samokresa, nad 4000 din vredno zlato uro z verižico, nad 2000 din gotovine, dve srebrni uri in hranilno knjižico, katero je odvrigel med potjo.

Kaj vse pijanost napravi! Dne 4. julija popoldne je zabodel pijani posestnik Jozef Vovk v Sp. Doliču svojo 40 letno ženo Antonijo v domači hiši. Smrtnonevarno ranjeno jo prepeljali v bolnišnico v Slovenjgradec, kjer je drugo jutro umrla. Ko so se podali orožniki k Vovku, da ga aretirajo, so ga našli nezavestnega z globoko rano na vratu, katero si je sam prizadjal, kakor hitro se je toliko streznil, da se je zavedel, kaj je storil z ženo. Vovka so prepeljali v obupnem stanju v celjsko bolniš-

Štefan je že dolgo vrsto dni in noči prebil v samotni celici. V celici je prav za prav vedno bila noč in jo je razsvetljevala samo bela, slepilna svetloba. Ta svetloba je bila grozna. Ni mogel ne gledati, ne spati.

Nekega dne ali noči je ravno pregledoval liste, ki mu jih je bila poslala Alojzija, ko so se odprla manjša vrata in sta vstopila nadzornik in stražnik.

»Vstanite in pojdite za nama!« je rekel nadzornik.

Štefan se je počasi dvignil. Prebledel je in se ves tresel. Mislil je, da mora biti polnoči in ga bodo peljali naravnost pod vislice. Rad bi jima povedal, naj počakata, ker še ni pripravljen na smrt, mater bi rad videl in se spovedal, a njegovo grlo je bilo tako suho, da ni mogel govoriti. Nemo je ubogal in šel proti vratom. Nadzornik ga je prijel za eno roko, stražnik za drugo in sta ga vlekla ko kako živinčev v klavnico.

Čez nekaj časa mu je udarila v oči močna svetloba. Ko so se ji oči privadile, je videl, da je na dvorišču.

»Kaj se je zgodilo?« je vprašal začudeno.

»Nič!« je odvrnil nadzornik. »Smrtno sodbo so spremenili v dosmrtno ječo.«

»Ne bo treba umreti?« je vzkliknil Štefan.

»Sedaj še ne!« je hladno odgovoril paznik. »Srečo ste imeli. Zelo malo je takih, ki tako pridejo iz tega poslopja kakor vi.«

»O, hvala! Hvala! Hvala!« je veselo ponavljal jetnik.

Spremljevalca sta ga peljala v glavno poslopje. V tretjem nadstropju sta ga zaprla v samotno celico. V tem trenutku je nehal biti Štefan Kmicic, postal je številka 612.

Sedel je na rob postelje in se ozrl okrog po celici. Razen postelje je bilo v njej: umivalnik, ogedalo, mizica in stol. Stene so bile iz opeke. Bile so vlažne, prav tako tudi tla in strop. Skozi okence je videl košček dvorišča in stoletni stolp, pred katerim je stal stražnik.

Ko se je Štefan naveličal ogledovanja, se je vlegel in trdno zaspal.

Ob sedmih zvečer ga je prebudil stražnik, ki ga je peljal v obednico k večerji.

V obednici ga je sprejelo šest sto jetniških tovarišev. Štefan se je radovedno oziral po njih. V družbi teh bo moral živeti do smrti.

V obednici so bile dolge vrste miz. Za vsako je sedelo pet jetnikov, in sicer tako, da so vsi gledali v isto stran. Stražnik je Štefana peljal mimo vseh miz in ga posadil za zadnjo mizo. Na mizi ga je čakal poln krožnik fižola in velik kos kruha. Ob petkih so jetniki dobivali fižol in čaj. Štefan je z užitek jedel.

Čez nekaj dni so Štefana peljali v tovarno za srajce in ga posadili za šivalni stroj. Ta tovarna je bila največji obrat jetnišnice. Nadzornik mu je razložil njegovo delo. Vsak dan bo moral prišiti na dve

ruze, dozorevajo v teku kratkega poletja radi dolgih ur sončne svetlobe. Gozdovi so obsežni. Dežela je pravcati raj za divjačino. Ribarstvo in rudarstvo sta glavni industriji. Ceni se, da Alaske vsebuje 94.000 kvadratnih milj poljedelske in pašne zemlje. Visoke cene potrebščin, ki se vse uživajo, so do sedaj odstrafovale neodvisne naseljence. Vladni izvedenci, ki so nedavno produčili gospodarski položaj Alaske, pa so mnenja, da primerno načrtano in financirano naseljevanje bi bilo v veliko korist Alaske, Združenim državam in naseljencem samim.

Mlada tekmovalka

Nedavno so priredili v nekem kraju na Francoskem tekmo v tem, kdo zna najhitreje pi-

Zdravo
hladilno
ceneno

DOMAČO PIJAČO

prpravite s

SADOVIN-OM

Drogerija
SANITAS
Celje-Trbovlje

nico. Dvojni zločin je povzročil preobilni alkohol.

Ogrožena javna varnost po okolici Celja. Po okolici Celja so si začeli na žalost kar podajati roke vlomi ter tolovajski napadi, ki znatno ogrožajo osebno lastnino ter javno varnost. V Osencih pri Celju je bilo v minulem tednu vlomljeno v hišo posestnice Gorjup. Tat se je poslužil prilike, ko je šla gospodinja na polje. Videl je, kam je shranila ključ od hiše, katero je odklenil in odnesel 1600 din gotovine, srebrno žensko uro in prstan. Prebrskal je vse po hiši, a več ni našel, kar bi bilo imelo zanj vrednost. — Krog enajste ure v noči se je vračal posestnik Alojzij Kapitler s kolesom iz Št. Janža skozi Socko v Galicijo. Radi slabše ceste je vozil počasi. Blizu Cesarjeve žage se je zakadil vanj neznanec, ga je podrl s kolesa in zamahnil z nožem. Duha prisotni Kapitler je sunil napadalca proč od sebe in ga udaril po glavi. Tolovaj pa se je še enkrat zagnal vanj ter ga je zabol del dvakrat v nogo in zginil v noč.

Strašni dejanji bogatega dolenskega posestnika. 50 letni Anton Tratar, ugleden ter premožen kmet na Bistrici pri Št. Rupertu na Dolenskem, je gospodaril po smrti svoje žene s sinom in hčerko Filomeno. Ljudje pripovedujejo, da je že večkrat grozil otrokoma s smrtjo, ker si je domišljal, da ga hočeta zastrupiti. Zadnje dni je poslal zgodaj zjutraj svojega sina na košnjo in je ostal sam v hiši s hčerko. Ko se zjutraj ni nikdo zganil pri Tratarjevih, so šli sosedje gledat in so zagledali skozi okno spalnice na tleh kri. Stekli so po sina in so nato s silo vdrli v zaklenjeno hišo. Pri vstopu v očetovo spalnico se jim je nudil strašen prizor: Tratar je ležal v postelji s prerezanim vratom in prerezanimi žilami na rokah ter že mrtev. V

spalnici hčerke so našli Filomeno, ki je imela s sekuro razbito glavo, še malo živo. Poslali so po zdravnika in duhovnika, kateri je podelil umirajoči sveto poslednje olje, nakar je izdahnila. Kaj je prav za prav napotilo očeta Tratarja do dveh tako grozno obupnih dejanj, še ni pojasnjeno. Družinska žaloigra, ki je na Dolenskem brez primere, je silno potrla vso okolico.

Neverjetna drznost štirih vlomilcev. Dne 8. julija dopoldne, ko so bili domači zdoma na delu, so štirje mladi vlomilci ukradli posestniku Šumljaku na Vehih pri Šmartnem ob Dreti 7000 din gotovine, desetletni pastirici posestnika Jerneja Grosa so iztrgali kravo na paši ter so jo odpeljali. Drzneže, katere zasledujejo orožniki, je videlo več ljudi, ki trdijo, da so vsi mladi, črnolasi, brez pokrival in primeroma lepo popotno oblečeni.

Komaj izpuščena kaznjena že zopet strašita z vlomi in tatvinami. Zadnjega aprila je bil izpuščen iz mariborske kaznilnice brezposelni rudar Albin Košar, pristojen v Griže pri Žalcu. Komaj je bil na svobodi, že se je spajdašil z Jožetom Pečovnikom iz Št. Janža pri Slovenjgradcu, kateri je bil pred kratkim izpuščen iz kaznilnice v Mariboru. Orožniki iz Št. Pavla so te dni prijeli Košarja, Pečovnik pa je ušel in se skriva po hostah. Pri Košarju so našli precej zlatnine in srebrnine, več zlatih poročnih prstanov, srebrno žensko uro, zlato moško uro in okrog 350 din. Predali so ga v zapore celjskega okrožnega sodišča in se še vršijo poizvedbe ter so orožniki na delu, da primejo še Pečovnika.

Vloma. V noči na 1. julij je bilo vlomljeno v župnišče v Kovorju na Gorenjskem. Vlomilci so odnesli železno blagajno s 6000 din, katero so našli orožniki drugo jutro v bližnjem pšeničnem polju popolnoma raz-

bito, poleg blagajne so ležale štiri sekire in ena rovnica. — V župniji Marija Ljubno na Gorenjskem je bila 1. julija birma. Vlomilec je računal, da so ljudje ta dan napolnili nabiralnik za glavnim oltarjem in je vlomil vanj v nedeljo dopoldne. Plen je znašal samo okrog 250 din.

Z zabodljajem v prsa aretiral napadalca. V Kranju se je ob pol enih ponoči gruča pijancev med seboj prepirala ter grdo preklinjala. Stražnika sta opozorila razgrajče na mir. 43 letni delavec Rudolf Šribar pa je potegnil na to opozorilo nož, ga zasalil stražniku Ivanu Levstiku v prsa ter zbežal. Stražar pa je, ne meneč se za rano, stekel za napadalcem, ga dohitel na savskem mostu ter aretiral. Šele tedaj, ko je predal policaj surovino drugemu stražniku, se je pobrigal za svojo rano, katera je precej huda, vendar ni smrtno nevarna.

Izpred sodišču

Kljub obsedbi dveh ostane velika tatvina še vedno nepojasnjena. V noči na letošnje Novo leto je bil izvršen v Ptuj v davčni urad vlom. Drzni storilci so odnesli kolekov za 317.290 din in ni bilo za njimi dolgo časa nobene sledi. Kar nenadoma so se pojavili ukradeni koleki v Zagrebu. Policija je ugotovila, da jih prodaja trafikant Ivan Brglez, ki je tudi priznal, da mu jih prinaša vsak teden Franc Krašovec, 37 letni čevljar iz Maribora. Oba so aretirali in ju prepeljali v Ptuj. Krašovec je prodal Brglezu kolekov za 120.000 din in je izpovedal, da se je 15. januarja seznanil na postaji Pragersko z nekim nepoznanim moškim, s katerim sta se peljala skupaj v Zagreb ter sta se med potjo dogovorila, da bo Krašovec zanj prodajal trafikantom koleke, za to pa bo prejemal posebno nagrado. Krašovec je potem našel trafikanta,

sati — tekmo med stenografi. Prijavilo se je precej tekmovalcev, med njimi tudi neka sedemletna deklica, čeprav so sicer smeli pri tej tekmi nastopiti samo oni, ki jim je stenografija poklic. Že takrat, ko se je prijavila, da hoče tudi nastopiti, je vzbudila precej začudenja. To začudenje pa se je pozneje spremenilo v pravo presenečenje. Sedemletna deklica je premagala v hitri pisavi vse svoje tekmece, ki jih ni bilo malo. Pravijo, da je v eri sami sekundi napisala 12 besed, napisala pa tako, da jih je tudi znala prebrati. In to branje je pri stenografu prav tako važno kot hitro pisanje. In dekletce se je te svoje hitre pisave povrh še navadilo samo doma.

sto srajc ovratnike. V treh, štirih, tednih se bo privadil in z lahkoto izvršil predpisano delo. Za vsak ovratnik, ki ga bo prišil nad zahtevanim številom, dobi dva centa.

Prvi dnevi v tovarni so bili za Štefana pravi pekel. Zdelo se mu je, da bo zblaznel v tej enoličnosti. Najhuje je bilo, da jetniki niso smeli govoriti in se je ves dan slišalo samo enolično ropotanje šivalnih strojev. Polagoma pa so se čuti privadili. Roke so postajale vse bolj gibčne. Štefan je lepega dne spoznal, da življenje v tovarni ni tako grozno kakor je mislil prej.

Štefan je kmalu prodril v tajne jetniškega življenja. V delavnici je dobil dosti dobrih nasvetov, ki so mu jih dajali tovariši šepetaje. Največ navodil mu je dal Poljak Griskas. Ta je že dolga leta bil v jetnišnici in je vse vedel. Odkod je zajemal svoje znanje, ni hotel povedati. Jetnike je večinoma vse poznal in je Štefanu skrivnostno razlagal, kaj je kateri storil.

»Tisti,« je pokazal na človeka mrkega pogleda, »je ubil tri ali štiri ljudi, toda dokazati so mu mogli samo vlom. Njegov sosed je obsojen na dosmrtno ječo. Med kvartanjem je ubil nekega tovariša. Tisti plešasti jud pa je dal zažgati svojo trgovino, da bi dobil zavarovalnino. Oni visoki mož je bil nekoč zelo bogat. Po poklicu je bil mešetar in je nešteto ljudi prevaril. Trije so zaradi njega izvršili samomor. Mladenič, ki poleg njega stoji, je v pijanosti do smrti povozil neko dekle.«

»Za hip je utihnil, nato pa nenadoma vprašal:

»No, kako si se počutil v smrti celici?«

»Odkod veš, da sem bil tam?« se je začudil Štefan.

»O, jaz vse slišim!« se je nasmehnil Griskas.

»Poznal sem nekoga, ki se je rešil iz tistega postopja ko ti. Rekel mi je, da je najhujša muka neprestana bela svetloba.«

»Da, svetloba in strašna negotovost,« je vzdihnil Štefan.

»Zakaj negotovost? Saj vsak izve, kdaj mu bo odbila zadnja ura.«

»Kako?«

»Ne vem. A to je gotovo, da izvemo to mi in oni. Le počakajte! Če bodo prihodnji teden koga obesili, bomo vsi izvedeli. Tisto noč nihče ne spi. Vsi jetniki vpijejo in tarnajo.«

Štefan je v duhu gledal obešanje. Videl je, kako visi mrlič na novi vrvi, kako rablji vrv prerežejo in obešenca pokopljejo. Spomnil se je, da je tudi njega čakala taka usoda in se je stresel od groze.

»Ali ti odobravaš obešanje?« je čez čas vprašal Griskas.

»Odobravam. Kdor hladnokrvno ubije človeka, ne zasluži drugega.«

»Ali je sedaj kdo v smrti celici?«

»En Italijan, ki je hotel izropati neko banko in je ubil blagajnika.«

(Dalje sledi)

46 letnega Ivana Brgleza, ki je bil pripravljen kupovati koleke po znižani ceni, dasi je gotovo vedel, da so koleki ukradeni. Brglez in Krašovec sta dajala zadnje dni v Mariboru za svojo krivdo odgovor pred malim senatom. Krašovec je bil obsojen na 15 mesecev robije in 1200 din denarne kazni. Brglez je dobil šest mesecev strogega zopora in 600 din denarne kazni. Kljub obsodbi dveh je ostala velika tatvina še vedno uganka.

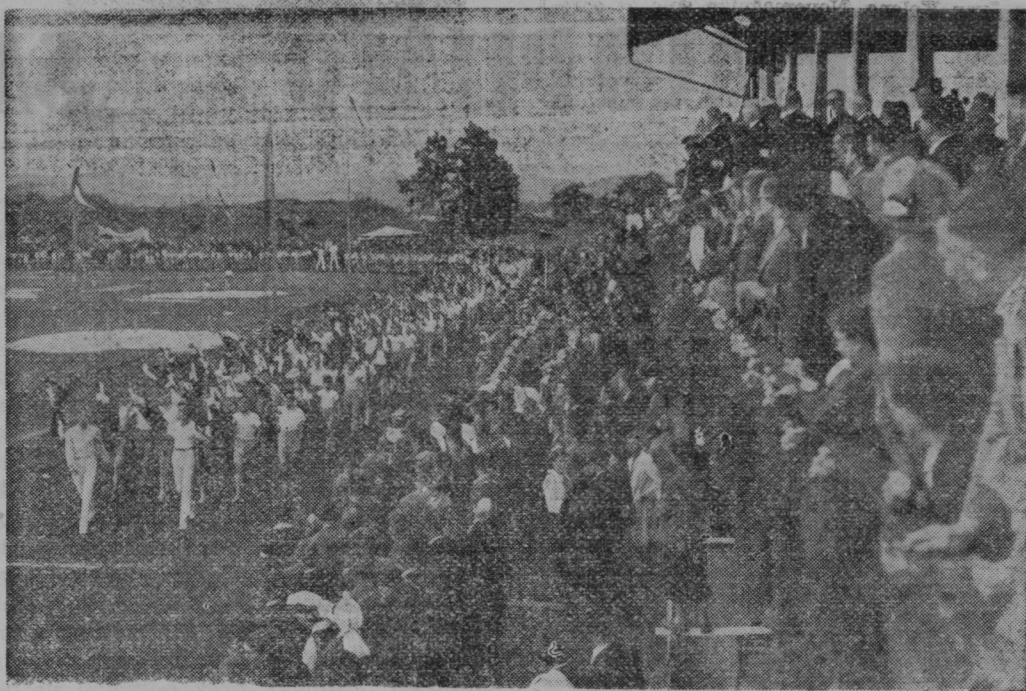
Zavrnen priziv na smrt obsojenega. Jurij Sabukošek je lani 31. oktobra zvečer v Čretu pri Celju umoril ter oropal Ivančo Zakrajšekovo in je bil radi tega zločina obsojen na smrt. Obsojeni je vložil zoper smrtno obsodbo priziv na stol sedmorice v Zagreb, ki je te dni priziv zavrnil in potrdil sodbo celjskega okrožnega sodišča. Sabukoškova zadeva je bila še poslana ministrstvu pravde, ki bo končno odločilo: ali se naj izrečena smrtna obsodba izvrši ali pa spremeni v dosmrtno ječo.

Na osem let obsojen Kodrov pajdaš. V Novem mestu se je vršila v minulem tednu obravnava proti Kodrovemu pajdašu Antonu Hočvarju iz Knežje vasi pri Dobrničju radi ropov in tatvin. Kot priča proti Hočvarju je bil odveden iz mariborske kaznilnice v Novo mesto Koder, ker sta svoj čas skupno s Hočvarjem strahovala Dolenjsko. Koder je izpovedal, da sta skupaj z obtoženim izvršila rop pri Mirtovih v Radohovi vasi, enega nekje pri Dobrničju, nad Stično in še po raznih drugih krajih na Dolenjskem. Dabila nista nikjer posebnega plena. Sodišče je obsodilo Hočvarja radi teh ropov in raznih manjših zločinov na osem let ječe.

*

Slovenska Krajina

Nekaj besed o Prekmurskem tednu. Prekmurski teden je za nami. Brez dvoma je naredil nekaj velikega za Prekmurje. Tujci so kar občudovali, da Prekmurje, oziroma Sobota kaj takega zmore. Primerjali so ta teden Mariborskemu tednu in izjavljali, da je bilo tu lepše. Rekli so celo, da je bil to ljubljanski velesjem v malem. Tudi tisti, ki so bili proti temu tednu, so le morali dati svojo pohvalo. Prekmurje je tako na dostojen način proslavilo svojo 20 letnico priključitve ostali Sloveniji, ki je bilo 12. avgusta 1919. — Slišali smo pa tudi tu in tam, da so tujci kritizirali drage cene hrane in pijače. Zdela se nam je skoraj tudi potegavščina z letalskim mitingom. Ljudi se je zbralo ogromno in so odhajali vsi razočarani. Že začetek se je zavlekel za več kot za eno uro. Dvignilo se je eno letalo, malo krožilo nad Soboto in zopet sedlo na zemljo. Da se je zopet dvignilo drugo, je trajalo skoraj pol ure, ljudje so pa prodajali zijala. Res je sicer, da je bil veter, vendar bi nekaj več lahko pokazali. Letala vidimo skoraj vsak dan brez vstopnine. Veliko ljudi je odšlo pred koncem mitinga. Saj pa res ni bilo nič posebnega. Zadnje nedelje so imeli gasilci svoje zborovanje in obhod po mestu, mladinski tabor in obhod po mestu, razstavo živine in še letalski miting. Motilo je tudi, da so imeli gasilci vaje, ko se je na prostem služila sv. maša. Našim malim obrtnikom lončarjem, tkalcem in podobno naj bi občina dala prostor brezplačno, da bi tujci videli tudi naše posebnosti, tako pa niso mogli na ta teden radi urage odškodnine za prostore. Te pomanjkljivosti se naj v prihodnje odpravijo in še z večjim veseljem bomo častitali Soboti in njenemu pred-

Mladinski tabor v Mariboru: Mimohod mladecev pred tribuno na stadionu

sedniku in vsem ostalim, ki so pripomogli, da je bil Prekmurski teden tako lep.

Sprejem dijakov v salezijanski dijaški dom »Martinišče« v Murski Soboti. V dom se sprejemajo telesno zdravi in nepokvarjeni dijaki, ki obiskujejo le par minut oddaljeno realno gimnazijo. Oskrbovalnina znaša mesečno 400 din. Vzgoja v zavodu se vrši po načelih velikega vzgojitelja sv. Janeza Bosko. Med 101 gojenci, ki so bili na koncu preteklega leta v domu, jih je izdelalo 16 z odliko, 34 s prav dobrim in 34 z dobrim uspehom; popravni izpit iz enega predmeta ima 12 gojencev in 3 gojenci iz 2 predmetov; popolnoma sta padla dva gojenca. Za sprejem pišite na Ravnateljstvo salezijanskega dijaškega doma Martinišče, Murska Sobota.

Murska Sobota. V nedeljo, 16. julija, bomo imeli novo mašo, ki jo bo Vsemogočnemu daroval g. Janez Erjavec. — Pred kratkim se je poročil g. Viktor Smolej, profesor na gimnaziji kneza Koclja, z učiteljico gdno Avgusto Gaberščik. Poročne obrede je izvršil gimnazijski katehet g. šoštarec Alojzij. Priljubljenemu g. profesorju želimo v zakonskem stanu mnogo sreče in božjega blagoslova! — Plavalna sekcija SK

»Mura« ima v juliju in avgustu od 9 do 11 in od 17 naprej v bazenu mestnega kopališča plavalni tečaj. Treningi se vršijo pod nadzorom, a tečajniki se uče vsakovrstnega plavanja in skakanja. — Te dni je praznoval 50 letnico rojstva industrijalec g. Benko Jože. Naše častitke!

Dokležovje. Vsakoletne poplave povzročajo pri nas in v bližnji okolici neprecenljivo škodo, zato je že zadnji čas, da se bo nekaj ukrenilo, s čimer bo nevarnost povodnji vsaj deloma odstranjena. Kr. banska uprava je uvidela upravičenost naših teženj, zato nam je odobrila kredit 30.000 din. S tem denarjem bomo zgradili obrambni nasip, ki nas bo vsaj deloma obvaroval pred skoraj vsakoletno elementarno nesrečo povodnji.

Gomilica. Naše ravno Prekmurje daje sorazmerno lepo število duhovniških poklicev. Tudi naša vasica je ena izmed onih srečnih vasi, ki so dale že lepo število duhovnikov. Tudi letos smo tako srečni, da imamo novomašnika, in to g. Gjuran Jožefa, ki bo 23. julija daroval Bogu prvo nekrvavo daritev v romarski cerkvi Materje Milosti v Turnišču. Pridigoval mu bo rojak naš domačin, dosedanji provizor v Gornji Len-

Minister za telesno vzgojo naroda gospod Čejovič govori na mariborskem stadionu slovenskim fantom in dekletom

davi g. Ivan Kolenc. Novomašnika smo že sprejeli v svojo sredo in nam je po opravljenih prvih večernicah podelil prvi novomašniški blagoslov. — Zaradi bolezni g. šolskega upravitelja je na naši šoli sedaj poučevala samo ena učiteljska moč, kar daleko ni zadoščalo za vse otroke, zato je deloma trpel tudi pouk. Z novim šolskim letom se bodo razmere zboljšale, ker je k nam iz Kramerovcev premeščena g. Helena Bagar. Želimo ji, da se med našimi malčki prav dobro počuti!

Nedelica. Pri nas smo z veliko nestrpnostjo pričakovali trenutka, ko bomo začeli graditi čez Ledavo neobhodno potrebni most. Naše davne prošnje in želje so se končno uresničile in nam je banovina odobrila za zgraditev mostu 30.000 din in začeli smo z gradbenimi deli. Novi most bo zgrajen tudi čez potok »Günjo«, za katerega je določen kredit 10.000 din. Kr. banski upravi, ki za naše Prekmurje kaže precej razumevanja, se za pozornost najiskreneje zahvaljujemo!

Hotiza. Čeprav tudi pri nas vedno molimo, da nam Bog da v širni vinograd čim več delavcev, doslej naša občina še ni bila tako srečna, da bi imela novomašnika. Naše prošnje je Bog končno uslišal in nam je dal prvega novomašnika v osebi g. Balažič Matije, ki bo v nedeljo, 16. julija, prvič stopil k oltarju Gospodovemu ter bo v domači cerkvi zapel »Slava Bogu na višavah«. Ker bo to prvi naš novomašnik, bo ta dan, ko bomo slišali prvič peti domačega novomašnika, za nas velik praznik in bo z zlatimi črkami zapisan v zapiske naše občine ter bomo novomašnika zaradi tega s tem večjimi slovesnostmi spremili v božji hram. Pridigoval mu bo g. črensovski župnik Zadravec.

Bakovci. S prihodnjim šolskim letom bomo na naši šoli imeli nekaj novih učnih moči, kajti na prošnjo sta k nam premeščena g. Ferjan Milan iz Dobrovnika ter Kelenc Veronika iz Sr. Bistrice.

Kobilje. Naši ekspozituri, za katero smo se dolgo borili, je banska uprava odobrila za najnujnejše potrebe cerkve in župnišča podporo v znesku 10.000 din, za katero se najlepše zahvaljujemo!

Lipa. V nedeljo, 2. julija, smo pri nas imeli letno proščenje, ki se je izvršilo v najlepšem redu. Cerkvene obrede je opravil g. kaplan iz Turnišča. Ker na dan proščenja ni bila dovoljena nobena veselica, tudi ni prišlo do običajnih pretepov, ki so se navadno godili ob takih prilikah.

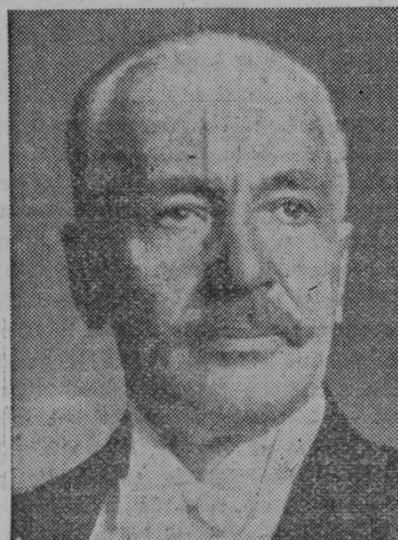
Indijanski poglavar v polni bojni opremljen je pozdravil angleški kraljevski par ob priliki obiska v Kanadi

Knez namestnik Pavle in kneginja Olga

Naš zunanji minister dr. A. Cincar-Markovič se je razgovarjal dva dni na Bledu z bolgarskim ministrskim predsednikom Kjuzeivanovom

Moscicki, predsednik Poljske

IZJAVA

G. Franc Mauko, doma iz Dornove in uslužben v Slovenjgradcu, ni istoveten z onim Franc Maukom, neznanega bivališča, ki ga išče Tiskarna sv. Cirila, ker se neupravičeno izdaja za njenega zastopnika.

Turnišče. Prejšnji teden je prišel k nam dr. Franc Törner, profesor na Madžarskem, da preživi v svojem rojstnem kraju pri dragih domačih počitnice. — Žetev, ki je ponekod bila precej žalostna, ker so miši uničile veliko pridelka, smo že deloma končali. — Na sejmišču že pojejo mlatilni stroji v veliko veselje mlatičev svojo mumljajočo pesem, zato je tam precej živahno, ker ljudje nestrpnost pričakujejo, da bodo čimprej zmlatili svoj pridelek in s tem opravili eno izmed najvažnejših del. Pridelek, kolikor ga je, je precej dober in so ljudje večinoma z njim kar zadovoljni.

Sv. Sebeščan. V nedeljo pred Alojzijevo smo imeli slovesnost prvega sv. obhajila. Bilo je nad 50 otrok, in to celo iz treh župnij, ki jih poučuje naš g. veroučitelj. Ta je malčke tudi pogostil v farnem domu.

Naši rajni

Sv. Lovrenc na Pohorju. V soboto, 1. julija, je nenadoma umrl od kapi zadet gostilničar in posestnik v Kurji vasi Jakob Osvald, p. d. šumej. Zdrav je odšel predpoldne od doma v občinsko pisarno, kjer je kot občinski blagajnik vestno vršil svoje posle. Na večer se je v družbi občinskega tajnika in tajnice podal v bližnjo gostilno, da se malo razvedri in oddahne. Nenadoma mu je postalo slabo. Vstal je od mize in odšel ven. Ker ga predolgo ni bilo nazaj, so ga šli iskat. Našli so ga nezavestnega. Poklicani zdravnik je po prihodu ugotovil smrt. Rajnik je bil zvest pristaš JRZ. Bil je mož katoliških načel. Na občini ga bodo težko pogrešali, posebno pa še Pušavčani. Svetila mu večna luč! — Žalujočim naše sožalje!

Sv. Trojica v Slov. goricah. Še nam je donel po ušesih veseli glas novega zvona z dne 4. junija, ko je v jutro ob četrta na eno prvič zazvonil. Pa se je oglašil 24. junija zvečer, ko je prvič zapel mrtvaško pesem, in to tistemu, ki ga je prvi zvonil: daleč naokoli znanemu in priljubljenemu posestniku in čevljarju Pučko Jožefu, ki se je poslovil od tega sveta star 48 let. Mnogi so se spraševali, če je to resnica, da dragega Pepeka ni več med živimi. Da, resnica, bridka resnica je. Bilo je na praznik sv. Alojzija, ko se je vračal s kolesom popoldne s svojih opravkov od Sv. Jakoba. Božja volja pa je hotela, da se ni vrnil zdrav domov. Pripeljali so ga. Ko se je prenaglo ognil nekemu moškemu, ki je stopil

Japonski cesar Hirohito pri paradi čet v Tokio

Pri zlati žili, bolečinah v križu, zastoju krvotoka jeter in nezadostnem izločevanju iz želodca, nastalih zaradi zapeke, se dosežejo vedno odlični uspehi z naravno »Franz-Josefovo« grenko vođe. Bolniki radi jemljejo preizkušeno »Franz-Josefovo« grenko vođe in je dobro prenese tudi pri večkratni porabi.

Ogl. reg. S. br. 30.474/35.

izza voza, je tako nesrečno padel na glavo v občestni jarek, da ni več vstal. Na mah je ohromel, ker si je nakomil hrbtnico ter se mu je razlil mozeg. Takega so pripeljali zvečer domov in drugi dan v bolnišnico, kjer pa mu niso mogli prav nič pomagati. Na lastno željo in zahtevo so ga v soboto, 24. junija, pripeljali iz bolnišnice, kjer je spreviden s sv. zakramenti za umirajočo mirno v Gospodu zaspal. V nedeljo so ga hodili kropiti ljudje iz vse fare. Na zadnji poti v ponedeljek so ga nosili in spremljali tovariši-gasilci z godbo in praporom ter številna množica sorodnikov, znancev in prijateljev. Ob

odprtem grobu se je poslovil od njega g. p. Vladimir, ki je v ganljivih besedah orisal njegovo življenje, ter sorodnik pokojnega, g. bogoslovec Vogrin, ki je med drugim rekel: »Odsel je od zemeljske, sicer lepe Trojice, k nebeški Trojici.« Vsi, ki smo ga poznali, bomo molili zanj, da bi užival pri troedinem Bogu plačilo za svoj trud in trpljenje. Bodi mu lahka zemljica slovenska! — Žalujemo naše sožalje!

Apaače. V starosti 79 let je na Plitvici umrla Ivana Lutvercev. Bila je dobra in verna žena. — Jetika je pretrgala nit zemeljskega življenja 48 letnemu Slovencu Jožefu Vogrinčiču v Lutvercih. Doma je bil iz Gornje Lendave. — Na jetiki je izdihnil Slovenec Ivan Čehner mlajši iz Lešan. Dosegel je starost 37 let. — Na Telovo je šlo več fantov iz Žepovcev k Muri. Dva od njih sta se kopala in hotela preplavati reko. Pri tem pa je izginil v mrzlih valovih 17 letni Ivan Temel. Ni ga bilo mogoče rešiti in trupa niti doslej niso nikjer našli. — Naj počivajo v miru — žalujemo naše sožalje!

Sv. Martin pri Vurbergu. V nedeljo, 2. julija, se je pri nas vršila vesela in velpomembna slovesnost, kakršne naš kraj brezdvomno še ni doživel. Tukajšnja gasilska četa, ki se lepo razvija pod vodstvom agilnega predsednika g. G. Toplaka, si je v zadnjem času nabavila novo brizgalno in krasen gasilski prapor, katera sta bila na ta dan slovesno blagoslovljena. Že v soboto zvečer so dospeli v naš kraj priljubljeni »Slavek« iz Sv. Trojice ter so že na predvečer zaigrali par poskočnih komadov, s čemer so vabili prijatelje gasilstva od blizu in daleč. Naslednji dan zgodaj zjutraj so igrali podoknico kumicam in budnico. Ob osmih je bil sprejem gostov, nato pa zabijanje spominskih žebličkov v novi četni prapor. Nekaj minut pred deseto je krenil od gasilskega doma z godbo na čelu dolg spreved proti farni cerkvi. Ob desetih se je pričela slovesna sv. maša, ki se radi dežja ni mogla vršiti na prostem. Daroval jo je g. župnik. Po sv. maši je sledila slovesna blagoslovitev brizgalne in prapora, katerima sta kumovali kumicidomačinki gospa Marija Partljič, soproga župana, in gospa Angela Kostanjšek, soproga trgovca. Po blagoslovitvi je pozdravil župni član g. J. Kostanjšek vse navzoče.

Lutverci. Pri nas je bila lepa slovesnost. Minilo je namreč 50 let, odkar je bila postavljena kapela. Za to priliko je bila lepo prenovljena. Igrala je apaačka godba pod vodstvom g. Wolfa. Dež je nekoli motil procesijo. G. župnik je imel primeren nagovor. Bolj nego pobožnost pri kapeli je dež nagajal lutverškemu gostilničarju, ki je zaman postavil 50 miz na svojem vrtu.

Sv. Vid pri Ptujju. Na Vidov dan je priredila šolska mladina v dvorani Slomškovega doma izredno lepo in pomembno proslavo. G. Beoglavac Maks, šolski upravitelj, je imel posebno izrazit govor o priliki te proslave v zvezi s 550 letnico žalostne bitke na Kosovem polju. Šolska deca je imela več lepih deklamacij, nato je pod njegovim vodstvom v zboru zapela nekaj prav lepih pesmic. Pod vodstvom g. učitelja Kečvar Antona je deca vprizorila prav lepo igrico »Naš Vidov dan« in »Slovo«, poslednje na čast g. učiteljici Pernat Ivanki, ki stopa sedaj v zasluženi pokoj po nad 20 letnem izredno uspešnem delovanju na šoli. G. šolski upravitelj se ji je v prav lepem govoru zahvalil za njeno tovarištvo in za njeno zvesto in uspešno delovanje na šoli v imenu učiteljskega zbora in šolske mladine. Nato je deca zapela njej na čast pesmico »Ob slovesu«. Govor je imel tudi g. župan Vinko Anton in ob tej priliki ji je v imenu krajevnega šolskega odbora v priznanje za njene izredne zasluge za šolo in narod izročil krasno častno diplomu. Po teh ganljivih prizorih je v polni dvorani malokatero oko ostalo suho. Bog naj jo živi še mnogo let!

Ormož. Skupno združenje obrtnikov v Ormožu obvešča vse člane, da se občni zbor, kateri je bil sklican na dan 16. julija, ne vrši zaradi pritožb in se prestavi za nedoločen čas.

Sv. Križ pri Ljutomeru. Kakor smo že objavili, je dal g. Vekoslav Bratina, trgovec z raznim stavbenim blagom, sezidati v spomin kapelico lurske votline, ker pa do 18. maja delo ni bilo dogotovljeno, zato se blagoslovitev takrat ni mogla izvršiti. Blagoslovitev te prekrasne kapelice se bo izvršila v nedeljo, 16. julija ob pol treh popoldne. Procesije, ki bo šla od farne cerkve proti votlini, se udeleži Marijina družba in vrtec kakor tudi ostalo občinstvo.

Prožna Vrba. Gasilska četa si je po enoletnem obstoju, da bi mogla vršiti svojo veliko nalogo in poklic, nabavila novo motorno brizgalno, ki bo blagoslovljena v nedeljo, 16. julija, popoldne na prostoru g. Mastnaka v Prožinski vasi. Spored: na predvečer bo kresovanje nad vasjo. V nedeljo ob 8.30 zbiranje članstva na veseljem

Društvene vesti

Črešnjavec pri Slov. Bistrici. Velika javna tombola, katero priredi tukajšnje Prosvetno društvo, se vrši v nedeljo, 16. julija, ob treh popoldne pred Slomškovekim domom. Za 2 din dobiš lahko celega jurja (1000 din), moško ali žensko kolo, vrečo moke, pitanega prašiča, fino žepno ure, kanto bučnega olja, mizo s stolom in še več sto lepih in praktičnih dobitkov. Čisti dobiček je namenjen za dograditev »Slomškovega doma«. Po tomboli bomo vsakemu po želji postregli z dobro kapljico. Vsa sosednja društva in prijatelje prosimo, da nas posetijo v obilnem številu. Na veselo svidenje!

Bele vode. Na predvečer praznika sv. Cirila in Metoda je naš odsek zakuril mogočen kres pri romarski cerkvi sv. Križa. Topiči so pokali, pesmi so odmevale v noč in naznanjale kresovom daleč na okrog, da je tudi v Belih vodah fantovski odsek, čeprav še mlad, ki se zbira vsak teden k sestankom in hoče stopiti v vrsto neustrašenih borcev za sveto stvar. Fantje, le s korajžo! — Tudi naših deklet ne smemo pozabiti. Saj imajo svoj dekliški krožek in se zbirajo vsakih 14 dni k sestankom. Nič nečemo zasofstati za drugimi! Kmalu bomo imeli prireditve; kakšno, bomo še objavili. Bog živi!

Dopisi

Št. Danijel nad Prevaljami. V obmejnem sončnem št. Danijelu so lansko jesen zapele lopate in krampi. Okrajni kmetijski odbor v Dravogradu si je na pobudo kmetijske organizacije v št. Danijelu nadel nalogo, da zgradi sadno in gozno višinsko drevesnico. Drevesnica leži nad cerkvijo sv. Danijela in meri 10.525 m², od tega je sadne 9525 kvadr. metrov, gozdne pa 1000 kv. metrov. Vsako leto se lahko posadi 3600 divjakov, približno 1000 orehov in kostanjev ter še veliko število gozdnih sadik macesna in bora. Je to najvišja višinska sadna drevesnica v Sloveniji, saj leži 715 m nad morjem. Drevesnica ima svoj lasten vodovod. Zato vabimo na to otvoritev sadne drevesnice, ki bo v nedeljo, 16. julija, s sledečim sporedom: v Soboto, 15. julija, bo ob 17 sprejem pokrovitelja g. bana dr. Marka Natlačena. O 21 kresovanje po vseh okoliških hribih. V nedeljo, 16. julija, bo ob 7 sv. maša pri kapelici na prostem z ljudskim petjem. Ob 10 blagoslovitev drevesnice, ob 10.30 govori, nato otvoritev drevesnice. Popoldne ob 15.30 se predvaja znana koroška igra »Miklova Zala«, izvaja jo Prosvetno društvo v št. Danijelu. Po igri bo kmečko veselje in prosta zabava. Vmes bodo predvajani razni prizori iz koroškega kmečkega življenja, kakor nastop harmonikarjev, pevcev itd. Ves dan med prireditvijo bo srečolov in bo nad 500 bogatih dobitkov razdeljenih med srečnike. Glavni dobitki so: kolo, vreča moke, 100 kg umetnega gnoja, prašič, ovca, leto dni zastonj »Slov, gospodarja« in še mnogo drugih lepih dobitkov. V primeru slabega vremena ta dan, bo vsa prireditve v nedeljo, 30. julija.

Apaače. Ob priliki poletnega dela ni mogoče pogosteje poročati o tukajšnjih dogodkih. Zato

se jih je pa sedaj tem več nabralo. S tukajšnje pošte je bil prestavljen na pošto v Trebnje na Dolenjskem pismonoša Leopold Springer. Bil je zaveden Slovenec, kakršnih pri nas ni mogoče mnogo najti. Bil je priljubljen radi svoje odkritosrčnosti in neustrašenega nastopa. Fantje so se zelo radi zbirali okrog njega, saj jim je radi njegove družabnosti bilo prav prijetno v njegovi družbi. Želimo mu, da bi se med svojimi Dolenjci prav prijetno počutil! Na njegovo mesto je prišel Javornik, doma iz Prekorja pri Celju. — Tretjo nedeljo v juniju je vodstvo dekliške šole priredilo proslavo materinskega in Vidovega dne. Radi deževnega vremena se proslava ni mogla vršiti na prostem. Vršila se je v deški šoli. Godba iz Veržeja je spremljala telovadne točke, ki so bile obenem s pevskimi točkami in igro zelo dovršeno podane. — Deška šola je proslavila Vidov dan z ljubkim petjem, deklamacijami in lepo igro. — Oba višja razreda deške šole sta šla pod vodstvom učiteljice na izlet v Ljubljano. Izletniki se s hvaležnostjo spominjajo gospe podbanove, ki je oskrbeala, da so bili prijazno sprejeti, z vsem preskrbljeni in naposled še obdarovani. Ogledali so si velesajem in se vozili v letalu. Nižji razredi so si ogledali Maribor in Falo. — Nekateri starši se čudijo, zakaj so bili njihovi otroci vpisani v slovenski razred. Mi se pa čudimo, kako je mogoče, da ti starši tedaj, ko so stopali v zakon, niso vedeli, da se po enem izmed njih pretaka pristna slovenska kri. — Lepo število letoviščarjev iz Nemčije se je nastanilo v Apaačah. Ugaja jim pri nas, ker morejo dobiti vse, kar si njihov želodec poželi, in povrh še zelo poceni.

prostoru, nato skupen odhod z godbe k Sv. Lovrencu, kjer bo ob 10 sv. maša. Ob 14 bo sprejem botrov nove motorke, zastopstva župe in zastopnikov oblastev. Ob 15 slovesna blagoslovitev motorne brizgalne. Na pomoč!

Sv. Francišek Ksaverij. Gasilska četa v Radmirju obhaja 16. julija proslavo 40 letnice obstoja. V ta namen bo ob 10 slovesno sv. opravilo za vse rajne tovariše gasilce, popoldne pa se vrši velika vrtna veselica z bogatim sporedom. Sprejem došlih tovariških društev ob pol treh pri Vorhovem križu. Vsi prijatelji gasilstva iskreno vabljeni! Na pomoč!

Sv. Francišek Ksaverij. V nedeljo se je vršila pri nas izredna slovesnost zlate poroke, katero sta obhajala zakonca Ivan in Marija Štiglic, p. d. Skoka. Bila je to prva slovesnost te vrste v naši župniji, kar pomni ljudi. Obred zlate poroke je izvršil njihov nečak, g. Štiglic Franc, sedaj župnik v p., sv. maša pa je služil domači g. župnik Ivan Vegrinec. Jubilant se je rodil leta 1863 v daleč okoli dobro poznani Šetejevi rodbini. Ko mu je bilo 26 let, se je poročil z 19 letno ugledno posestnikovo hčerko Marijo, ki je podedovala po svojih starših precej obširno Skokovo posestvo. V zakonu se jima je rodilo 14 otrok, od katerih so umrli štirje, deset jih pa živi in so vsi preskrbljeni in vzgojeni v strogo katoliškem duhu. Drugače tudi biti ne more, saj je mati z gledna tretjerednica in Bog sam le ve, koliko je ona v svojem 50 letnem zakonskem življenju preklečala in premolila za svoje otroke, zato pa tudi božji blagoslov pri vzgoji ni izostal. Jubilant je bil dolgo obč. odbornik, soustanovitelj gasilcev v Radmirju, kateri ravno letos obhajajo 40 letnico obstoja. Za zasluge ga je četa imenovala za svojega častnega člana, župa pa za svojega starosta. Zato ga je k zlati poroki spremila poleg dolge vrste svatov tudi gasilska četa z zastavo. Na predvečer mu je pevski zbor zapel par lepih pesmi. Pozabiti tudi ne smemo, da je v jubilentovo hišo prihajalo vedno le katoliško časopisje, »Slov. gospodar« že nad petdeset let. — Skokov ata in mama! Želimo vama, da dočakata tudi še demantno poroko! Ljubi Bog naj vaju ohrani čila in zdrava do najskrajnejših mej človeškega življenja! Bog z vama!

Prodaja jabolčnika

Mnogi si niso na jasnem, kako je s trošarino (obdavčenjem) pri prodaji jabolčnika. Finančna kontrola glede tega pojasnjuje sledeče:

Jabolčnik je prost trošarine pri prodaji na drobno ali na debelo. Nekateri občine pa imajo pravico, da pobirajo trošarino tudi pri prodaji jabolčnika, kar je razvidno iz občinskega proračuna, izve se pa vedno na pristojni občini, kdor ni poučen, a želi pojasniti. Občina pobira v tem primeru trošarino od kupca. Gostilničarji pa morajo pri prodaji jabolčnika na drobno plačati prometni davek. Kmetovalci so pa pri prodaji jabolčnika na drobno prosti tudi prometnega davka, kot smo že pisali v »Slov. gospodarju« z dne 28. junija 1939.

Kmetje, ki jabolčnik pridelujejo, so torej prosti vseh davkov, doklad in trošarin na jabolčnik, bodisi da ga prodajajo na drobno ali pa skupno. Edino, če občina pobira trošarino na jabolčnik, bodo pri prodaji na drobno plačali občinsko trošarino v višini, kakor jo pač predpiše pristojna občina, raje kot bi pa od vsakega kupca zahtevali potrdilo, da bo občinsko trošarino na jabolčnik plačal. Pri skupni, večji prodaji jabolčnika pa tudi morebitno občinsko trošarino na jabolčnik plača kupec.

Poslednje vesti

Žalski gospod župnik in duhovni svetnik zlatomašnik

G. Anton Vetrnik, župnik in duhovni svetnik v Žalcu, je obhajal 11. julija zlatomašni jubilej v starosti 75 let, povsem čil ter zdrav, da še kot zlati jubilar čita brez ocal. Rodil se je 2. januarja 1865 v Lokovcu pri Celju. Po izobno končani gimnaziji v Celju in Mariboru ter bogoslovju v Mariboru je bil posvečen pred 50 leti in je primical pri sv. Jožefu nad Celjem. Kaplan je bil v Trbovljah ter v Braslovčah, odkoder je prišel za župnika na Dol pri Hrastniku. Na Dolu je deloval 14 let in je zgradil krasno župno cerkev. Na zahtevo zdravnika in na željo škofa dr. Natpnika se je preselil iz Dola v Žalec, kjer je z vso vnemo na delu celih 25 let. Jubilar se je veselil povsod največje priljubljenosti pri vernikih. Visoko ga spoštujejo njegovi duhovni sotovariši, ker jim je zapustil kot neumorni cerkveni pisatelj obširno in res zlato knjigo »Razlaga katekizma«. Ima pripravljeno ogromno delo — pridige, izdelane po katekizmu za celo cerkveno leto. — Za 25 letno delovanje so se farani priljubljenemu zlatomašniku na predvečer izrednega jubileja vsaj nekoliko oddolžili z baklado in godbo. Številni sprevidi so krenili proti cerkvi in se je ustavil pred župniščem. Jubilar sta nagovorila žalski g. župan Vizovišek in g. kaplan Jurij Guzej. Združeni domači in petrovski pevci so mu zapeli par ljudskih pesmic. Za nepričakovano počastitev se je g. jubilar prisrčno zahvalil. G. zlatomašniku iskreno častita »Slov. gospodar« kot enemu najbolj delavnih in zaslužnih duhovnikov z iskreno željo, naj ga ohrani ljubi Bog še pri moči do bisernega jubileja!

Domače novice

V nedeljo, 16. julija, se obhaja v baziliki Materje Milosti v Mariboru slovesnost nove sv. maše. Opravil jo bo g. novomašnik Mihael Grešak od Sv. Jederti nad Laškim. Kot sin rudarja v Hudi jami nad Laškim je študiral na mariborski klasični gimnaziji in bil vseh osem let gojence dijaškega semenišča. Bil je vseskozi vzoren dijak in odličnjak ter se s tem izkazal hvaležnega svojim dobrotnikom, ki so ga podpirali in vzdrževali. Ko je bil v šesti gimnaziji, mu je umrla mati in poleg njega zapustila še šestero mlajših otrok. Pri primiciji bo pridigoval g. Franc Hrstelj, ravnatelj Tiskarne sv. Cirila. Cerkevno slavnost bo še povečalo pevsko društvo »Maribor« pod vodstvom g. ravnatelja Gašpariča in ob spremeljavi na orglah g. prof. Zafošnika ter sodelovanju civilnega in vojaškega orkestra. Slovesen vhod novomašnika v cerkev bo točno ob 9.15 s kratkim nagovorom pred glavnim vhodom. Ker je g. novomašnik v resnici siromašen in mu skromno slavlje priredijo njegovi dosedanji dobrotniki, se verniki vljudno naprošajo, da po možnosti kaj darujejo v ta namen. Za spomin prejmejo podobice.

Srebrni mašniški jubilej. V kapucinskem samostanu v Celju so obhajali slovesno srebrni mašniški jubilej g. o. Mavricija Teraša. Slovesnosti se je udeležilo veliko ljudi. Slavnostni pridigar je bil g. duhovni svetnik Doberšek iz Selnice, rojstne župnije jubilarove. Pred cerkvijo so pozdravili srebrnomašnika predstojništvo III. reda, križarji in Klarice s poklonitvijo šopkov. Pred cerkvijo je bil slavalok, cerkev pa je bila lepo okrašena in razsvetljena. Gospodu jubilaru naše častitke!

Pri padcu z drevesa si je zlomila obe nogi. Pri Sv. Lovrencu v Slov. goricah je padla z drevesa in si je zlomila obe nogi 30 letna mala posestnica Ana Murko.

Kajnovi dejanje radi zmerjanja in sovraštva. V Sp. Ravnem pri žetalah je Jurij Zakeljšek tako obdelal s kolom Janeza Kolarja, da je ta radi poškodb drugi dan umrl. Do Kajnovega dejanja je došlo radi zmerjanja in iz sovraštva radi borih 45 din, katere je dolgoval Zakeljšek Kolarju na zapitku.

Nova pletilnica in trgovina v Mariboru na Koroški cesti 26. Znani lastnik vinogradnega posestva in izletniške gostilne »Grič« v Rošpoju pod Sv. Urbanom g. Andrej Oset in gospa Antonija Pongračič iz Celja sta ustanovila in otvorila v Mariboru na Koroški cesti 26 (v hiši, kjer se nahaja cestni odber) mehanično-strojno pletilnico in trgovino pletenin, perila, blaga za perilo, ženske obleke itd. Novemu podjetju želimo najlepših uspehov in opozarjamo na oglas v današnji številki »Slov. gospodarja«.

Iz naših društev

Sv. Vid pri Ptuj. Fantovski odsek in Dekliški krožek priredita v nedeljo, 23. julija, mladinski dan s celodnevним sporedom.

Viničarski vestnik

Viničarsko-delavski tabor v Kapeli. V nedeljo, 30. julija, prirejamo obmejni viničarji in delavci, združeni v ZZD, svoj tabor v Kapeli (Slatina Radenci), ki je predvsem važen za gornjeradgonski okraj in omejne Slovenske gorice. Spored: ob 9 sv. maša s cerkvenim govorom. Po sv. maši pri cerkvi tabor. Govorijo: g. minister Franc Snaj ter zastopniki delavskih organizacij in ustanov iz Ljubljane, Maribora in Ljutomeru. Popoldne prijateljska zabava z bogatim srečolovom do odhoda vlaka.

Hlapec in dekla se sprejmeta v župnišče. Naslov v upravi. 1145

Potrebujem viničarja, izkušenega tudi pri novih nasadih, s tremi delovnimi močmi. Orsich, Gruškovec št. 43, p. Sv. Andraž-Leskovec, Haloze. 1148

Iščem 14—15 letno revno deklico za pastirico. Plačilo po dogovoru. Gajzar Matjaš, Nova vas 5, Ptuj. 1149

Pekovskega vajenca, pridnega, močnega in poštenega, starega 15—16 let, sprejme pekarna Ledišek, Maribor, Radvanjska 43. 1142

Hlapec za govejo živino sprejme takoj posestvo Prosekdvor, Bresternica pri Mariboru. 1143

Prodam lepo majhno posestvo. Cafnik, Zimica, Sv. Barbara pri Mariboru. 1141

Jabljus — Jabolčnik, snov, iz katere napravite izvrsten jabolčnik ali hruškovec, tudi ako nič nimate pravega sadjevca. S poštno stane 50 litrov 39.50, 75 litrov 53.—, 100 litrov 69.—, 150 litrov 98.— din. Za uspeh jamčimo. Stotine pohvalnih pisem. Glavno zastopstvo: Franc Renier, Podčetrtek. 1144

Pri »Starinarju«, Zidanšek, Maribor, Koroška 6, se prodajajo ostanki iz raznih tovarn; predpasniki, oblekce, moške in fantovske obleke, hlače, srajce, čevlji, kovani, od 70 din, dve postelji, odeje, rjuhe, blazine, tuhne, inlet, železna zložljiva postelja, stoli, miza, kuhinjska omara. 1147

Vabilo k XXXI. rednemu občnemu zboru Hranilnice in posojilnice v Petrovcah, ki se vrši v nedeljo, dne 16. julija 1939, ob 5. uri popoldne v pisarni zadruge. Dnevni red: 1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 2. Poročilo načelstva in nadzorstva. 3. Odobrenje računskega zaključka za leta 1938. 4. Prememba pravil. 5. Slučajnosti. Načelstvo. 1146

Zahvala.

O prebridki in prerani izgubi vsled kratke in muke polne bolezni moje soproge, gospe

MARIJE PLOJ,

posestnica in soproga finančnega starejšine Antona Ploj v Ljutomeru,

se čutim dolžnega, da se vsem in vsakemu zahvalim, kateri so nas tolažili v bolezni, njo hodili kropit in ji darovali krasne vence in cvetje, njo spremlili v častnem številu od blizu in daleč na njeni zadnji poti, izrazili meni in mojim sočutje na kateri koli način. — Posebno se zahvaljujem č. g. župniku Ostržu za častno spremstvo in tolažilne besede pri odprtem grobu, zlasti g. kaplanu za obiske v bolezni, vsem spoštovanim pevcem za lepe žalostinke, gasilnemu društvu in višjemu poverjeniku iz Gor. Radgone g. Davorinu Golobu, vsem stanovskim tovarišem in njihovim sprogam ter vsem drugim prijateljem in znancem, ki so rajnico spremlili na njeni zadnji poti k večnemu počitku. — Vsem in vsakemu za vse: najlepša zahvala!

Ljutomer-Radoslavci, dne 6. julija 1939.

Žaljuči soproga in otroka.

Avgust Šenoa:

Berač Luka

Povest iz vaškega življenja

Ko je shodil in še kako leto pozneje, odkar pomlje, je doživel vsak dan šibo in lakoto, kokoši in mačke so mu jemale še tisto skorjico, kar mu je je stara vrgla za denar, ki ga je gospoda za njegovo rejo plačevala.

Bil je top, nesrečnik, še prekrižati se ni znal.

»Prekleti pankrt!« to je bilo vse, kar je dan na dan čul od stare, a druge krščanske duše ni nikoli videl, ker ga je baba, ko je šla zjutraj na dnino, zaprla in je ves dan prečepel v mraku.

Prekleti pankrt!

O, ko bi le bil vsaj pankrt! Nekoč se je baba napila in ga je pijana natepla. Kri se mu je stiskala v srcu. Bolelo ga je. Ko bi bil kaj zakrivil! Toda čepel je mirno, prestrašeno v kotu in spet ga je tepla.

Zavrelo je tudi v njem in ko je baba šla zjutraj na delo, je deček razbil okno in skočil v svet.

Kratka je bila ta svoboda! Spet so ga ujeli in odpeljali v mestno hišo.

Niso ga vrnilo babi, škoda denarja za takega pankrta, naj ostane v mestni hiši, naj pomiva in pometa za tisti borni grižljaj, ki ostane onim v arestu.

Tu je ostal leto dni, dve leti, več let. Dvorišče mestne hiše je bilo njegov svet, družba njegova pa je bil ta izvržek človeštva, ki ga je narobičnost, ki ga je greh zbral v to dvorišče, iz katerega deček ni smel nikamor. Poslušal je kletvice izgublencev, poslušal hripavi smeh razbojnikov, gledal je zabuhla lica goljufov in tisti nesramni obraz razuzdanih žensk, ki ti priča, da ima zverina več sramu kakor človek, a vsa ta grdoba je gledala razcapanega dečka oholo, preko ramena, ves ta gnoj ga je utegnil s pestje potisniti, mu zabrusiti skozi peklenski posmeh: Pankrt!

O, ko bi bil videl vsaj en dobroten obraz, ko bi bil ujel vsaj v enega očesa kotičku iskrico prijaznosti, ko bi bil zagledal vsaj eno solzo, ki je pritekla iz srca — pa niti tega ne.

Prišla je pomlad, njemu ni zazelenela, prišlo je poletje, toda poletno sonce ga je neusmiljeno žgalo in še jasneje kazalo vso to bedo in ves ta kup nesreče, zima pa ga je nagnala v mračni, zadohli zrak zapora, da se je skrnil pred mrazom, v oni hrupni direndaj zločinca, ki se je vsak dan menjal in menjajoč se prinašal pred oči nove hudobnosti.

Da, kadar je bil čas za obed, kadar je smel z leseno skledico po ta revni obrok, ki se je »kosilo« imenoval in je bil jedva toliko vreden, da deček ni od gladu poginil, še tedaj mu je zaklical ječar: »Pankrt, kje si?« Niti tistega imena, ki so mu ga sami tjavdan obesili, mu niso hoteli privoščiti.

Srce mu je otrdelo, živci so mu otopeli. Kadar se je kak hudodelec zvijal pod palicami pravice, če je stokal, da se je vsakomur duša tresla, je Luka sedel in gledal, ni pri tem ničesar čutil, ne straha ne usmiljenja.

Zakaj ga gospodje niso dali v šolo? — Škoda se jim je zdelo denarja.

Zakaj ga niso dali kakemu mojstru v uk? — Bržkone so pozabili nanj. Ljudje so ga tolikokrat videli in bili bi nanj čisto pozabili, ko bi nekoč ne bil udaril kastelanovega psa. Kastelan mu je hotel pokazati in se je zadril:

»Čakaj, pankrt! Dali te bomo v šolo, kjer boš dobil vsak dan pet in dvajset mastnih.«

Šel je naravnost k beležniku in mu dejal:

»Cesar hoče od nas soldatov, polovili smo že dovolj potepuhov, toda na domačo neko revo, na capinastega Luka smo čisto pozabili, spectabilis. Kako bi bilo, da ga spravimo pod puško? Mar ga bomo do smrti zastonj redili?«

Beležnik je pohvalil to pametno misel kastelanovo, ko pa so Luka privedli pred komisijo, se je vojaški zdravnik od srca nasmejal in rekel:

»Kako strašilo pa ste tu pripeljali? Ali mislite, da je cesarju treba takih mušketirjev, ki se jih še mačka ne bi ustrašila? Poglejte te sabljaste noge, te sirotaste roke! Izgubi se, grdoba, ti nisi za nas!«

Drugi dan pa ga je poklical stari mestni kapetan predse.

»Čuj, Luka,« mu je rekel, »ti nisi za nič na svetu, ti si izvržek. Dosti smo te redili, stokrat več smo dali zate, kakor si vreden. Dalje ne bomo več. Izgubi se, kamor hočeš! Tu imaš dva groša za na pot pa delaj, kar znaš!«

Nagnali so ga iz mestne hiše. Bilo mu je kakor ptici, ki so jo spustili v zrak; bilo mu je kakor psu, ki so ga vrgli v vodo.

Kaj zdaj? Kam se naj obrne? Kaj naj počne?

Čudno se je ozrl v svoje roke.

Česa naj se primejo?

Ko ničesar ne zna.

Šel je, šel je, ogledoval hiše. Prišel je tudi na trg. Tu je zagledal starko, ki je prodajala kruh. Položil je na mizico svoja dva groša, starka je pomežiknila in mu dala kruh. Luka je stisnil hlebec, šel dalje, prišel iz mesta, sedel pod drevo in pojedel kruhec, potem je gledal v svet, gledal in zadremal.

Čudna je bila ta prva noč svobode pod starim drevesom, pod vedrim nebom na nočni rosi. Nenaadne sanje so se mešale po Lukovi glavi, kakor oblaki po črnem, burnem nebu. Z mislijo na svojo bodočnost je zaspal, zato se mu je tudi sanjalo o bodočnosti, o gosti megli, po kateri je hodil in hodil, iz katere ni mogel ven.

Šum, ki je prediral skozi san kakor daljno grmenje, ga je zbudil. Že je stalo sonce na nebu, po cesti pa so ropotali težki tovorni vozovi. Vaščani so šli mimo njega, hiteč v mesto ali pa vračajoč se iz njega.

Mladenič je odprl oči in jih zopet zaprl in zopet odprl. Začudil se je: to ni bila mračna temnica, temveč svetli, zeleni svet.

Kam naj se obrnem? je vprašal Luka ta lepi svet.

Stresel se je kakor človek, preden skoči prvič v vodo. Potem je začutil lakoto in žejo. To je bilo njegovo prvo čustvo, skrb, ki je doslej ni poznal. Kako naj to čustvo potolaži? Na svetu ni poznal nikogar razen onih, ki so ga nagnali; njegovo srce je ležalo na svetu kakor oni samotni kamen sredi prašne ceste.

Ko je tako žejen in lačen premišljal, je prišla mimo njega mlekarica, ki se je vračala iz mesta. Tri, štiri korake je šla mimo, potem se je ustavila, vrnila k Luku, mu vrgla dva krajcarja in mu dala kos koruznega kruha.

»Na, vzemi!« je rekla.

Luka se je zavzel. Toda hitro se je spomnil in zajecal:

»Hvala!«

»Bogu hvala!« je odvrnila žena in šla dalje.

Zdaj je imel kaj jesti, imel je denarja. Kako mu je to prišlo kar tako z jasnega neba, prav v najhujšem trenutku?

Da, da, žena je mislila, da je berač.

Ali je Luka vedel, kaj je berač?

O, še kako!

Na stotine jih je videl v mestni hiši, poslušal njihove pogovore. To je bila dobra šola. Posebno neki hromi Mato iz Resnika je bil pravi mojster. Ob ponedeljkih ga je stražnik navadno pripeljal v mestno hišo, ker se je ob nedeljah napil v »prosjaki krčmi« v Ilici. V torek ga je žandar nagnal iz mesta, v petek pa — petek je bil v Zagrebu beraški svetek — je Mato že spet beračil po Zagrebu in v ponedeljek je prišel spet v mestno hišo — kakor podgana, ki se ti med nogami vrača v hišo, medtem ko si jo ti pravkar nagnal. Tega se je Luka do sitega naslušal od strani kod, kadar je takole pripovedoval zaprtemu izmečku človeštva.

(Dalje sledi)

Nov redilni prašek za prašiče. Za 1 prašiča zadostuje samo 1 zavitek za 6 din. Poštnina povzete za 1, 2, 3 ali 4 zavitke 6 din, od 5 zavitkov naprej 12 din.

Moštna esenca Mostin za izdelovanje prvostvorne zdrave domače pijače. 1 steklenica za 150 litrov 20 din. Poštnina povzete za 1 ali 2 steklenici 15 din.

JABLIN

za izdelovanje domače pijače brez dodatka pravega sadjevca. Zavitek za 50 litrov 20 din, s poštnino 26 *din.

Prašek za pitanje goveje živine. Pospešuje močno rast in hitro zdebelenje govedil in telet. Veliki zavitek 10 din. Poštnina povzete za 1 zavitek 6 din, za več zavitkov 12 din.

Prašek za pomnožitev in izboljšanje mleka pri kravah ter izvrstno hranilno in redilno sredstvo. 1 zavitek 10 din. Poštnina povzete za 1 ali 2 zavitka 6 din, od 3 zavitkov naprej 12 din.

Konjin povečava pri konjih apetit, jih vzdrži sveže in bistre ter preprečuje najpogostejše konjske bolezni, posebno katar. 1 zavitek 10 din. Poštnina povzete za 1 ali 2 zavitka 6 din, od 3 zavitkov naprej 12 din. Pravi Redin, Govedin, Miekin, Konjin ter Mostin se dobi samo v zavitkih z gornjimi slikami in ga prodaja samo

Drogerija KANC,
Maribor,
Slovenska ulica

Zaloga v Celju:
Trg. Loibner,
Kralja Petra cesta 17

Zaloga v Ptujju:
Drog. Skočir,
Slovenski trg 11

Kmečka trgovina

Ukrepi proti šušmarjem in mešetarjem

Izredno mnogo šušmarstva se opaža v vsem prometu z živino, saj je n. pr. v okrajih Maribor levi in desni breg, kjer je trgovina z živino živahna, samo en trgovec z živino in en trgovec s svinjami. So pa tudi okraj, v katerih sploh ni upravičenih trgovcev te stroke. Zato pa ni nič manj živinskih mešetarjev, ki so pač sejm-skim nadzornim organom znani, pa nemoteno obiskujejo sejme in sklepajo kupčije.

Zelo se kršijo tudi določbe o prevažanju živine na sejme. Izdajajo se nepravilni živinski potni listi, predvsem se živali označujejo kot domače reje, čeprav niso, pa tudi vozila, s katerimi se živali dovažajo, se pogosto natrpajo tako, da se živali mučijo in s tem kršijo predpisi o trpinčenju živali. Posledica nerednosti je, da se v tej trgovski stroki povzroča gospodarska škoda interesom na obeh straneh, ki je ni treba še pojasnjevati.

Na vse te in druge nerednosti je postala pozornost tudi kr. banska uprava, ki je po zaslišanju veterinarskega odseka in zbornice odredila ter izdala vsem okrajnim načelstvom in mestnim poglavarstvom dne 20. junija sledeče:

»Vsi sejmiski upravičenci morajo paziti, da ne smejo pripuščati k sejmarenju nikogar, ki nima pooblastila za trgovanje z živino ali ki ni vzredil živali v lastnem gospodarstvu. Razen tega so tržni nadzorni organi dolžni naznaniti pristojnemu obrtnemu oblastvu vsakogar, o katerem bi dognali, da na sejmju neupravičeno prekučuje z živino bodisi zase bodisi kot mešetar po naročilu drugega trgovca. Sejmiski nadzorni organi naj naznanijo tudi nepravilnosti, ki bi jih opazili na živinskih potnih listih ali pri nakladanju živine na vozila, pristojnemu okrajnemu načelstvu, oziroma mestnemu poglavarstvu zaradi nadaljnjih ukrepov.

Posebej se okrajnim veterinarjem naroča, da na živinskih sejmšiških skrbje, da se odrede posebni prostori za sejmarenje s svinjami, tako da bodo posamezne večje skupine živali kakor koli ločene med seboj (s pregrajo, živo mejo in podobno).

Končno se okrajna načelstva opozarjajo, da mora vsak trgovec z živino izkazati, da ima trgovski hlev, ki ga je treba komisijsko odobriti.

Podpore za zgradbo sadnih sušilnic

Sušenje sliv in drugega sadja se je vršilo doslej v največji meri v preprostih domačih sušilnicah in je tako posušeno sadje imelo slabo kakovost. Zaradi tega se je začela od strani kmetijskega ministrstva in drugih zainteresiranih strokovnjakov in ustanov velika akcija za uvedbo boljšega načina sušenja sliv v modernih sušilnicah. Da bi se omogočilo to koristno delo, je kmetijski minister odobril znesek 900.000 din, ki se razdeli na posamezne banske uprave v svrhu podpor za zgraditev modernih sadnih sušilnic sistema dr. Stojkovič, velikega in malega tipa, in sistema Glavinč ali drugega tipa. Naša dravska banovina je dobila od gornjega zneska 72.000 din. Podpora iz tega zneska bo kr. banska uprava dala onim sadjarjem, ki imajo na svojem zemljišču večje število sadnih dreves, a zaradi slabega gmojnega stanja ne morejo iz lastnih sredstev zgraditi sušilnic. Za vsako posamezno Stojkovičevo sušilnico velikega tipa znaša podpora največ 4000 din, za Glavinčevo ali Stojkovičevo sušilnico malega tipa največ 1500 din, za vse ostale tipe sušilnic pa največ tretjino resničnih stroškov za njeno zgraditev, oziroma nabavo. Banska uprava bo pri podeljevanju podpor za zgraditev sušilnic predpisala takšne pogoje in organizirala takšen način nadzorstva, da bo vsaka zloraba sprejete podpore nemogoča.

Gospodarske zanimivosti

Italijani žele kupiti od nas več lesa. Italija nam sporoča, da želi v juliju ali vsaj v avgustu trgovskih razgovorov za nakup blaga pri nas. Predvsem hoče Italija kupiti še enkrat več lesa, kot ga je doslej. V prvem polletju letošnjega leta so namreč kupili Italijani pri nas lesa za 60 milijonov lir, sedaj pa predlagajo, da bi smeli v vsakem polletju nakupiti pri nas lesa za 120 milijonov lir. V Italiji namreč radi živahne gradbene delavnosti primanjkuje predvsem gradbenega lesa, posebno, ker tega lesa ne dobe več iz bivše Avstrije. Gradbeni les bi mogli Italijani kupiti razen pri nas edino še od Rusov, kar jim pa radi politike ne gre preveč v račun.

V politiki v laseh, drugače pa kupčija. Zna- no je, kako so si politično v laseh Angleži in Nemci. Delajo pa drugače nemški in angleški industriji, ki se sedaj pogovarjajo, kako se bodo okoristili z industrijo bivše Češkoslovaške. Tudi Francija je z Nemčijo sklenila novo trgovinsko pogodbo do 23. junija 1940. Japonci pa bodo po novem trgovskem sporazumu od Francozov kupili za 20 milijonov jenov več kot pa doslej.

Štednja z železom v Italiji. V Italiji je z novo odredbo prepovedano rabiti železo in bodečo žico za ograje. Ograje se smejo delati le iz lesa, betona, kamenja itd.

Kupčija na čez je sedaj prepovedana pri kupčevanju z živino tudi na ozemlju bivše Avstrije, kot je bila prej že v stari Nemčiji. Ne bilo bi napačno tudi pri nas kaj sličnega.

Češka trdoživost se lepo vidi pri češki industriji avtomobilov, ki izpodriva Nemce celo v Nemčiji sami, ohranila si je pa tudi ves drugi zunanji trg.

Cene goveje živine

Voli. Maribor debeli 4—5.25 din, poldebeli 4.30 din, plemenski 4.25—5.75 din, Celje 4.50—5.50 din, Krško 4—4.50 din, Litija 4.75—5.25 din, Črnomelj 5—5.50 din kg žive teže.

Krave. Maribor klavne 4.30 din, plemenske 4.50 din, klobasarice 3 din, molzne 5.25 din, breje 4.50 din, Celje 3.50—4.50 din, Krško 3—4 din, Litija 3.50—4.50 din, Črnomelj 4.25—4.50 din kg žive teže.

Telice. Maribor 5—5.50 din, Celje isto, Krško 4 din, Litija 4.50—5 din, Črnomelj 4.50—4.75 din kilogram žive teže.

Teleta. Maribor 5—6 din, Celje 5.50—6 din, Krško 5—5.50 din, Litija isto, Črnomelj 5.50 do 6 din kg žive teže.

Svinje

Plemenske. Maribor 5—6 tednov stare 80 do 100 din komad, 7—9 tednov 110—120 din, 3—4 mesece 180—240 din, 5—7 mesecev 300—450 din, kilogram žive teže 6—8 din; v Ptujju je stal 6—12 tednov star pujssek 90—130 din, kg žive teže pa 6.50—7 din.

Pršutarji. Maribor 9.50 din, Ptuj 7.50—8 din, Celje 7—8 din, Litija 8 din, Črnomelj 7 din.

Debele svinje (špeharji). Maribor 7 din, Celje 8—9 din, Krško 8 din, Črnomelj 8 din.

Vino

Gornje Haloze (Studenice). Boljše namizno vino se je v zadnjem času prodajalo po 4 do 4.50 din liter, postavljeno na postajo v Poljčane.

Okolica Krškvega. Navadno namizno vino 4 do 4.50 din liter, sortirano 5 din liter.

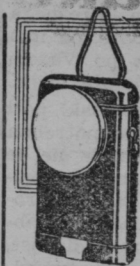
Litijski okraj. Navadno mešano vino pri vinogradnikih 3—5 din liter.

Okraj Črnomelj. Navadno mešano vino pri vinogradnikih 4 din liter, finejše sortirano 5 din.

Razgovori z našimi naročniki

M. O. Dopolnilni izpit. Pozabili ste navesti, v katero šolo nameravate vstopiti, odnosno za katero službo se potegujete; zato Vam ne moremo odgovoriti, iz katerih predmetov Vam je kot absolutentu meščanske šole potreben dopolnilni izpit.

Zabranjena nove poti skozi vinograd? S. A. Preko parcele, katero ste kupili leta 1935, je lastnik sosednjega vinograda hodil že nad 30 let v svojo klet. Vi ste mu pot prepovedali, jo z obdelanjem preprečili, omenjeni vinogradnik se ni nikamor pritožil, pač pa je začel hoditi 25 m višje po isti Vaši parceli. Po stari poti ne hodi že več kot tri leta. Vprašate, ali mu morete nadaljnjo hojo preko Vaše parcele sodnijsko zabraniti, zlasti ker ima na razpolago dve javni poti, ki nista mnogo daljši in ker Vam dela škodo v vinogradu. — V splošnem se lastnik s služnostjo obremenjenega zemljišča osvobodi bremena služnosti, ako prepove upravičencu izvrševanje služnosti in upravičenec radi te prepovedi skozi tri leta služnosti ne izvršuje. V Vašem primeru pa ni tako, kajti upravičenec je sicer opustil staro pot, zato pa je začel hoditi 25 m višje — a še vedno po isti Vaši parceli. Dejansko torej ni opustil iz-

Žepne svetilke

izdeluje edino domača tvornica

IVAN PASPA I SINOV

Zagreb, Koturaška 69

Tržne cene

Meso. Govedina 8—10 din, reberca 10—12 din, svinjsko meso 13—14 din, slanina 13—14 din, svinjska mast 17—18 din, ribe: klini 9—10 din, belice 8 din, morske ribe 10—18 din, zajec 13 do 14 din kg.

Kože. Maribor goveje 9.25 din, telečje 15 din, svinjske 6 din kg, v Celju pa goveje 10 din, telečje 12 din, svinjske 6 din kg.

Perutnina. Kokoš 20—30 din, piščanec 10 do 30 din, gos 20—30 din, raca 15—20 din, kozlič 50 din.

Drva. Maribor 102 din, Krško 60 din, Litija 65 din kubični meter.

Mlečni izdelki. Mleko 1.50—2 din liter, surovo maslo 24 din, čajno maslo 30 din, domači sir 10 din kg. Liter smetane 8—10 din.

Krma. Maribor seno 52 din q, slama 40 din q, Krško seno 70 din q, slama 25 din q.

Sadje. Jabolka 10 din, hruške 8—10 din, češnje 3—8 din, marelice 8—12 din, breskve 8 do 14 din, jagode 8—10 din kg. Liter jagod 7.50 do 10 din, ribeza 2—2.50 din, malin 7.50 din, borovnic 1.50—2.50 din, češenj 1.50—4 din.

Zelenjava. Glava zelja 1—3 din, kumarca 1.50 do 5 din, zelena paprika 1.50 din, karfijola 7 din, ohrovt 1—3 din, buča 1—5 din, por 1 din; kg paradiznikov 12—14 din, špargljev 10 din, fižola v stročju 5—10 din, graha v stročju 2—3 din, liter luščene graha pa 3.75—6.25 din.

Sejmi

Dne 17. julija živinski in kramarski: Muta, Verače (sv. Filip), Ščavnica — 18. julija tržni dan s svinjami: Dol. Lendava; svinjski: Ormož; živinski: Ptuj; živinski in kramarski: Velenje, Zabukovje nad Sevnico — 19. julija svinjski: Celje, Ptuj, Trbovlje; živinski: Marija Gradec, Laško — 20. julija tržni dan s svinjami: Turnišče; živinski in kramarski: Bogojna, Loka pri Žusmu, Vitanje — 21. julija svinjski: Maribor; živinski in kramarski: Štrigova — 22. julija svinjski: Brežice, Celje, Trbovlje; živinski in kramarski: Slivnica pri Celju.

Denar

Tuji denar s pribitkom je vreden: angleški funt 258 din, ameriški dolar 54.80 din, nemška marka 14.30 din, madžarski pengö 8.60 din, turška papirnata lira 34 din, francoski frank 1.46 din, italijanska lira 2.28 din, bolgarski lev 46 p, romunski lev 30 par, češka krona 1.50 din, poljski zlot 8.30 din, španska pezeta 2 din, švicarski frank 12.42 din, skandinavske krone (Danska, Švedska, Norveška) od 11.20 do 13 din.

vrševanja služnostne pravice, ki jo je že priposestvoval s 30 letnim javnim izvrševanjem brez sile in prošnje. — V kolikor Vam upravičenec, odnosno kdorkoli dela škodo v vinogradu, Vam jo mora povrniti, a uporabo poti mu radi tega še ne smete zabraniti. Ako Vas kdo žali ali Vam grozi, mu lahko s kazensko tožbo oskrbite kazen v svrhu poboljšanja.

Soseda zahteva napravo strešnih žlebov. J. Ž. Imate gospodarsko poslopje, oddaljeno 30 m od zemljišča sosedu, pred poslopjem nebetonirano gnojno jamo in jarek za odtekanje vode po lastnem zemljišču. Radi zadnjih velikih nalivov je z Vašega zemljišča odtekala voda na obdelano njivo sosedu in napravila nekaj škode. Soseda trdi, da je bila to voda, ki je tekla s strehe gospodarskega poslopja in zahteva, da napravite strešno žlebovje. — Po občem državljskem zakonu sme lastnik zemljišča prepovedati sosedu, da vpliva od svojega zemljišča z odtočno vodo, kolikor presega to po krajevnih razmerah običajno mero in bistveno krati v kraju navadno rabo zemljišča. Po Vašem popisu sodeč je šlo le za izjemno škodo, odnosno izjemen odtok, povzročen po velikih nalivih, tako da soseda nima utemeljenega raz-

loga nastopati zoper Vas. Naprava strešnega žlebovja izgleda brez koristi, ker pravite, da ima s strehe tekoča voda dovolj odteka po Vašem zemljišču; zato je zahteva sosedu neupravičena.

Jarek ob občinski poti. J. Ž. Po občinski poti se odteka voda, radi česar bi bila zelo potrebna naprava obcestnih jarkov. — Občina je ne le upravičena, marveč celo zavezana skrbeti za primerno vzdrževanje občinskih potov. Zato le prosite župana, da ukrene vse potrebno. Ako se občina ne bi brigala za navedeno svojo dolžnost, bi bili upravičeni pritožiti se na okrajno načelstvo kot nadzorno oblast.

Zapeljivec zakonske žene noče izpolniti obljube. R. L. C. Zapeljivec je tako dolgo zavajal neko zakonsko ženo, da se mu je udala; pri tem je zanosila. Obljubil ji je večjo vsoto denarja, sedaj pa obljube noče izpolniti ter se ženi roga, češ da naj le kaj stori, ako more. — Navedena obljuba ni iztožljiva. — Zapeljivec bi bil dolžan skrbeti za primerno vzdrževanje otroka, materi pa povrniti stroške poroda in stroške njenega vzdrževanja za prvih šest tednov po porodu in daljnje izdatke, ako so potrebni radi poroda. Preje pa bi se moralo ugotoviti njegovo nezakonsko očetovstvo. Slednje pa bo zelo težko. Velja namreč zakonita domneva, da so otroci, katere porodi zakonska žena po preteku 180 dni po sklenjenem zakonu in pred potekom 300 dni po moževi smrti ali po popolni razvezi zakona, zakonskemu rodu. Te domnevane pravice zakonskega rojstva pa otroku ne more samo zase odvzeti niti materino prešestvovanje niti materina trditve, da je njen otrok nezakonski. Potrebno bi bilo, da zakonski mož matere najdalje v treh mesecih potem, ko je izvedel za rojstvo otroka, s tožbo izpodbija zakonsko rojstvo otroka, rojenega v zakoniti dobi, s tem, da dokaže nemožnost, da bi bil on zaredil tega otroka. — V primeru, ako bi zakonski mož umrl pred dobo, ki mu je dovoljena za izpodbijanje, more tudi otrok sam izpodbijati svoje zakonsko rojstvo s pridržitvijo matere. — Prešustvo se po kazenskem zakonu kaznuje z zaporom do enega leta, in sicer se kaznujeta o ba prešustnika in z isto kaznijo. Vendar se pa začne pregon le na zasebno tožbo varanega zakonca; ako bi mož tožil le enega (zapeljivca), bi se vzlic temu pregon začel tudi zoper drugega. — Dokler zakonsko rojstvo otroka ne bo izpodbito, ne bo mogoče s tožbo prisiliti zapeljivca, da bi plačeval preživnino za otroka.

Ustanovitev veteranskega društva. K. A. Za ustanovitev takega društva je potrebno, da oskrbite pet izvodov društvenih pravil, da vsak izvod podpisajo trije člani pripravljalnega odbora ter jih predložijo okrajnemu načelstvu s prošnjo za odobritev pravil. Prošnjo je kolkovati z 10 dinarskim kolkom, vsak izvod s štiridinarskim kolkom, priložiti pa je še posebej 20 dinarski kolek. — Bolje bi bilo, da ustanovite podružnico »Zveze bojevnikov za dravsko banovino«. Za zadevna pojasnila se obrnite na g. kateheta Rateja v Trbovljah.

Pravica ponesrečenega, delanezmožnega sezonskega delavca do pokojnine. K. K. Od leta 1920 ste bili zaposleni v opekarni kot sezonski delavec. Lani ste se ponesrečili, ko ste šli od dela domov ter že leto dni bolehate na desni nogi. Zdravnik pri OUZD Vam je povedal, da hranarine po preteku enega leta ne boste več prejemali ter da Vas bodo popolnoma »izključili«. Vprašate, kake pravice Vam še pristojajo. — Važno je, ali Vas je nezgoda zadela na poti od delovišča do Vašega stanovanja in da niste prekinili tega pota v lastnem interesu ali iz razlogov, ki niso v zvezi z delovnim razmerjem. Ako ga niste prekinili iz kakega takega razloga, tedaj Vam gre pravica do rente, dokler traja Vaša nesposobnost za delo ali zmanjšek sposobnosti za delo, in sicer od časa naprej, ko se Vam ustavi hranarina. Ta renta znaša ob popolni nesposobnosti za delo in za čas, dokler traja, kot popolna odškodnina zavarovani letni zaslužek. Ako v letu pred nezgodo niste bili zavarovani 30 tednov, se računski povprečni znesek zavarovane mezde na podstavi 30 tednov. Ob deloma zmanjšani sposobnosti za delo pa Vam pripada za čas, dokler traja ta zmanjšek Vaše sposobnosti za delo, oni del popolne rente, ki sorazmerno ustreza izgubljeni sposobnosti za delo. — Ako ste pot prekinili v lastnem interesu ali iz razlogov, ki niso v zvezi z delovnim razmerjem, ter ste se pri tej priliki poškodovali, Vam renta ne pristaja. — V kolikor omenjate rento radi onemoglosti, poudarjamo, da je pravica do te rente vezana na pogoj, da ste vsaj skozi 20 tednov pred onemoglostjo plačevali prispevke za primer onemoglosti. Ta pogoj najbrž pri Vas ni

podan, ker je stopilo zadevno zavarovanje v veljavo, odnosno ste začeli plačevati prispevke za zavarovanje za primer onemoglosti šele s septembrom 1937. Izjemoma pa podeljuje na prošnjo podpore SUZOR v Zagrebu iz podpornega sklada za onemoglost tistim onemoglim delavcem, ki še niso dosegli pravice do rente radi onemoglosti. Za podelitev take podpore se zahteva, da je bil onemogli prosilec po 1. juliju 1925 zavarovan pri OUZD za primer bolezni (torej ni treba, da tudi za onemoglost) najmanj 250 tednov.

Ljudska samopomoč terja neobstoječe zaostanke prispevkov. L. M. Pri Ljudski samopomoči imate zavarovano mater, prispevke vedno v redu plačujete, vzlic temu Vas terjajo na plačilo nekaj zaostankov. Do sporazuma ne morete priti, ker baje nočejo vzeti v poštev od Vas predloženih potrdil. — Najprej točno pregledajte pobotnice, odnosno poštne odrezke, katere imate v rokah, ter prekontrolirajte, katerih zneskov, odnosno plačil Vam Ljudska samopomoč ni vpisala v dobro. Obračun do konca leta 1935 Vam je bil navodno poslan ter ste koncem tega leta bili v zaostanku z zneskom 519 din. Po zapisnih Ljudske samopomoči ste plačali v letu 1936 februarja 96 din, marca in decembra po 96 din, aprila, maja, julija, avgusta in novembra po 140 din, septembra 146 din, v letu 1937 januarja, maja in decembra po 90 din, februarja 140 din, aprila in oktobra po 96 din, junija, avgusta in novembra dvakrat po 90 din; v letu 1938 februarja dvakrat po 90 din, marca 96 din, od maja do decembra mesečno po 90 din; letos januarja in maja dvakrat po 90 din, februarja in aprila po 90 din. — Ako ste v zaostanku s tremi mesečnimi prispevki, ima Ljudska samopomoč pravico zavarovalno pogodbo razveljaviti! V primeru, ako bi Vam sporočila, da je pogodbo razveljavila in ne bi hotela več sprejemati nadaljnjih Vaših plačil, odnosno prispevkov, bi morali

Ali si že obnovil naročnino?

prispevke polagati na sodišču in v varstvo svojih interesov tožiti na ugotovitev, da ste vse zapadle prispevke v redu plačali ter da zavarovalna pogodba še obstoji.

Prošnja za službo pri železnici. I. Č. Ker se bo Vaš sin z ozirom na šolsko izobrazbo očitno potegoval za uradniško, odnosno zvaničniško službo, bo treba prošnji priložiti poleg zadnjih šolskih spričeval rojstni list, domovnico, нравstveno spričevalo, potrdilo o odsluženem kadroškem roku, potrdilo sodišča, da ni pod skrbstvom ali v konkurzu in da ni nad njim podaljšana očetovska oblast, potrdilo državnega tožilstva, da ni bil obsojen s sodno razsodbo na izgubo častnih pravic in tudi ne radi kakega nečastnega dejanja. — Ako so prepisi posameznih spričeval kolkovani z overovitveno takso, ni treba, da bi bili še posebej kolkovani.

Točenje jabolčnika — plačilo trošarine. V. K. Ni točno, da bi bil »Slov. gospodar« pisal, da od točenja jabolčnika ni treba plačevati nikake trošarine. Ločiti je državno in samoupravno trošarino. Točenje jabolčnika lastnega pridelka v količinah nad 5 litrov od države ni obdavčeno; za točenje v količinah pod 5 litrov pa je potrebna točilna pravica, katere se podeljuje za dobo treh mesecev letno in je treba za njo plačati 50 din. — Nekateri občine so točenje jabolčnika obdavčile. Zadevna obdavčitev mora biti v občinskem proračunu predvidena in od banske uprave odobrena. Nekateri smatrajo, da za tako obdavčitev ni zakonite podlage. Državni svet o stvari še ni odločil. Mi Vam pritožbe na bansko upravo ter tožb na upravno sodišče ter državni svet ne svetujemo, ker bi Vam narasli stroški, uspeh je pa precej dvomljiv. Morda poskusi s to inštančno potjo kaka korporacija ali bogatejši producent.

Našim malčkom

(Nadaljevanje)

Med mrtvimi

Tistega žalostnega večera je korakal naš stari znanec Samol skozi požgano vas na Muljavi. Krenil je naravnost proti cerkvi.

Hotel je videti, ali je med mrtvimi menihi tudi Marko Kozjak. Na pokopališču pred cerkvijo pregleda vse mrtvece, pa ne najde ga med njimi. Zato gre v cerkev. Ne gleda, kam bi stopil, v mlako strnjene krvi ali na človeka. Išče svojo pot naprej, pa

tudi tukaj ga ne najde. S seboj ga gotovo niso odgnali, ker je prestar, sklepa cigan; torej je bil ostal v samostanu.

Ko ni našel tistega, katerega je iskal, hoče oditi iz cerkve. Tedaj začuje izmed mrtvecev rahel glas. Začuden postoji in gleda, od kod to stokanje. Tedaj zagleda opata, ki je še dajal znake življenja. Dvigne ga in odnese iz cerkve na zrak. Ker je opat od turškega udarca le omedlel, ga

čista večerna sapa kmalu predrami. Prosi torej cigana, da bi ga peljal kam na kak grad, morda na Kozjak. »Tam sem se namenil postaviti novega gospodarja,« pravi cigan in opat strme poslušaja povest o ugrabljenem Juriju Kozjaku, ki se nahaja med Turki, ki so v deželi. Cigan pove tudi, da se hoče s tem maščevati nad Petrom. Zdaj opat cigana prosi, naj gre v samostan. Pove mu tudi za skriven hodnik, po katerem bodo lahko rešili samostanske dragocenosti pred Turki.

(Dalje sledi)

MALA OZNANILA

SLUŽBE:

Učenca za trgovino, poštenega, močnega, zdravega, sprejem. Kačičnik Andrej, trgovec, Loče. 1121

Sprejem mlado dekle za lahka dela. Začasno dobi samo obleko. Nauči se lahko šivati. Ponudbe na upravo »Slov. gospodarja« Maribor pod »Trgovina 1117«.

Služkinjo, pošteno in stalno, za vsa kuhinjska in vrtna dela išče Golob Ernest, gost., Sv. Trojica v Slov. goricah. 1116

Hlapca-majerja, neoženjenega, pridnega in zanesljivega, s primerno prakso, iščemo za takoj. Plača po dogovoru. Predstaviti se ali poslati ponudbo z navedbo dosedanjega službovanja Upravi posestva CMH, Rogatec. 1119

Potrebujemo s 1. novembrom 1939 dobrega viničarja s štirimi ali petimi delovnimi močmi pod dobrimi pogoji. Pernat Vinko, posestnik, Ptuj. 1125

Zakonski par za molžo se sprejme s 1. avgustom 1939. Marija Lininger, Maribor, Koroševa 32. 1129

Hlapec za župnišče se išče v Savinjski dolini. 1130

Sodarskega pomočnika, dobro izvežbanega, sprejme takoj za stalno Jos. Ramšak, Maribor, Meljska cesta 10. 1139

Pekovski vajenec, zdrav in močan, poštenih staršev, star 15-16 let, se takoj sprejme. Vsa oskrba v hiši. Prekópec Josip, pekarna, Sv. Jurij ob juž. žel. 1136

Iščem šole prosto dekle k otroku. Maribor, Gajeva ulica 4. 1138

Iščem do 15. julija pošteno in veščo deklo k živini. Naslov v upravi. 1099

Iščem poštenega in zanesljivega viničarja s šestimi delovnimi močmi. Ponudbe na upravo pod »Vešč 1100«.

Iščem pridnega, krščanskega fanta, ki bi imel veselje in priložnost izobraziti se v naprednem gospodarstvu. Več pove: Anton Sittelkopf, Förderlach bei Villach, Deutschland. 1114

Vsaki osebi — družini nudimo doma stalni dober zaslužek — eksistenco. Pišite: »ANOS« Maribor. 383

POSESTVA:

Posestvo, 12 oralov, vse kulture, Sv. Barbara v Halozah, se da v najem. Najemnina nizka. Ponudbe upravi pod »1126«.

Posestvo se prodaja. Hiša zidana. Bencinski motor 6 ks, čevljarjski stroj. Vse v dobrem stanju. Zg. Hoče 33. 1131

Kupim hišico z vrtom od Brežic do Zidanega mosta ali od Celja do Maribora. Ponudbe z navedbo cene poslati upravi lista pod »Gotovina 1135«.

Lepa njiva na prodaj. Spodnje Radvanje 62, Maribor. 1140

RAZNO:

Kmetice! Dobro olje lahko izdelate hitro in zamenjate pri Grašič, prej Večernik, Jelovec, Maribor. 1137

TRGOVCEM! Vsakovrstni papir, vrečice po engros cenah, glavna zaloga krep-papirja. Tiskarna sv. Cirila v Mariboru in Ptuju.

Išče se dne 4. julija izginuli devetletni posestniški sin Ivan Zajc iz Sv. Lovrenca, Dravsko polje-Apače. Kdor o njem kaj ve, naj javi na gornji naslov. 1128

Volno, nogavice, perilo, hlače, predpasnike, obleke, robce, čepice, rute, blago za posteljno, moško, žensko perilo in obleke, ostanke vseh vrst pletenin dobite v novi trgovini in pletilnici »MARA«, Maribor, Koroška cesta 26 (poleg tržnice). 1134

Prodajam srednji voz po zelo nizki ceni. Vaupotič, Ormož, Hardek. 1127

Ležalne stole, poljske zložljive stolčke, naslonjače, vrtno senčnike nudi poceni »Obnova« F. Novak, Jurčičeva 6. 1122

Arnika cvet, lipov cvet, mravljinca jajca, suhe borovnice, suhe gobe, ržene rožičke (babji zob) ter vsa druga zdravilna zelišča stalno kupuje po najvišjih cenah. Pišite in ponudite blago na: Rud. Starovašnik, trgovec z zdravilnimi zelišči, Vitanje pri Celju. 1118

Prodajam dobro ohranjen klavir za 3500 din. Naslov: Lauko Jožef, p. Muta. 1094

Šivalne stroje, nove, od 1950 din naprej, s 25 letno garancijo, prodaja tudi na mesečne obroke po 100 din mehaničar Draksler, Vetrinjska ulica 11. 1070

Posteljne odeje, močno prešite (domač izdelek), z belo vato, od 70 din naprej, zglavniki od 30 din naprej, tuhe, izgotovljeno posteljno perilo (kapne od 68 din naprej), koe, slamariče, madrace, posteljno platno, inleti, klote in svilo za odeje, zavese, perje in puh po najnižjih cenah. ANA STUHEC, specialna trgovina in izdelovanje posteljnih odej, Maribor, Stolna ulica 5. 524

Velika količina normalnih kos iz prvovrstnega jekla po 15 in 29 din prodaja tvrdka Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova 14. 1031

Cunje, krojaške odpadke, star papir, ovčjo volno, dlako arovice, staro železje, kóvine, baker, mečeno kupi in plača najboljši: Arbeiter, Maribor, Dravska ulica 15. 1000

Moštna esenca, izvrsten izdelek, za izdelovanje jako dobre in zdrave domače pijače z izvrstnim okusom. Cena steklenici 20 din. Dnevna razpošiljatev. Ivan Pečar, trg. kemikalije etc., Maribor, Gosposka 11. 843

POMLAD! — LETO! — OSTANKI mariborskih tekstilnih tovarn, pristinobarvni, brez napak. Paket serija »H« vsebina 18-21 m oxfordov, cefirjev, touringov in frenzet za močne moške srajce v najlepših vzorcih paket 136 din. Paket serija »M« vsebina 16 do 20 m pralnega blaga za ženske obleke in dečle, kretona in druka za predpasnike, delena, kropa, cvirncajga in polsvile za bluze in obleke v izbrano lepi sestavi, paket 130 din. Pakete »H« in »M« razpošiljam tudi mešano vsakega polovico. Paket serija »Z« vsebina 3-3,20 m dobrega štofa za moško obleko, damski kostum ali plašč, in sicer »Z-1« 130 din, »Z-2« 160 din, »Z-3« 200 din, »Z-4« 250 din, »Z-5« 300 din. Vsa podloga za moško obleko po kakovosti 80, 100 in 120 din. Vsak paket poštnine prosto. Prepričajte se in pišite takoj Razpošiljalnici »Kosmos«, Maribor, Kralja Petra trg. Oglejte si povečano zalogo in ugodne cene! 988

**SCHICHTOV
RADION**

perje vse!

Boljše in navadnejše tkanine, oprane s Schichtovim Radionom, bodo bleščeče čiste. S kuhanjem v raztopini Radiona se perilo varuje in je zato bolj trpežno.

RADION BELINA!

Kmetice! Kupim, zamenjam ali prešam vsako količino ripsa in drugih oljnatih semen. Oljarna, Maribor, pri mostu. 1030

Mostin za napravljanje izvrstne domače pijače. Steklenica 20 din. Drogerija I. Thür, Maribor, Gosposka ulica 19. 1016

Za 10.000 din je proti nezgodi zavarovan vsak, kdor kupi kolo v trgovini Metoda Senčar, Strigova. Na zalogi kolesa najboljših znamk, Waffrad-Steier, Styria, Puch, Viktoria, Vesta, Wanderer, Diamant itd. Nova kolesa že od 490 din naprej. Proti dobremu jamstvu tudi na majhne mesečne obroke. Stara kolesa vzamem v račun. 835

Izjava. Podpisani Kozjak Ivan, veleposestnik v Janževskem vrhu, obžalujem in preklicujem klevete, katere sem neopravičeno in nepremišljeno izrekel na škodo ge. Grubelnik Olge, posestnice v Janževskem vrhu. Kozjak Ivan. 1124

Krapinske toplice

Starodavno, znamenito radioaktivno kopalnišče in zdravilišče. Uspešno zdravi revmatizem, išias, giht, ženske bolezni itd. Zdravljenje z blatom, kopanje v hiši, novo zidani veliki bazen na prostem, dobra hrana, nizke cene, znatni popusti za čas pred in po sezoni, pavšalne kure, lasten avtobus na postaji Zabok-Krapinske toplice, brezplačna železniška vožnja ob povratku itd. Zahtečajte prospekte! 709

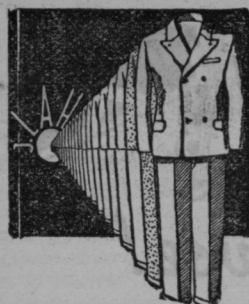
Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

obrestuje hranilne vloge brez odpovedi po 4%, na trimesečno odpoved pa po 5%.

Izplačuje točno vse vloge stare in nove.

Dovoljuje posojila in trgovske kredite.

Klobuki,

obleke, 441
perilo,
čevlji
i.t.d.i.t.d.

velika izbira in naj-
ugodnejše v konfekciji

Jakob Lah, Maribor, Gl. trg 2

BREZPLAČEN POUK V IGRANJU.
ZAHTEVAJTE BREZPLAČEN KATALOG!
MEINEL & HEROLD 1. AL. TVORNICE GLASBIL.
MARIBOR št. 106

Hranilne knjižice vseh denarnih zavodov,
3% obveznice, bone, delnice itd., valute
(tuj denar) vseh držav — kupimo takoj
in plačamo najbolje 812

Bančno Kom. zavod
Maribor, Aleksandrova cesta 40
Prodaja srečk drž. razredne loterije

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Centrala: Maribor
v lastni novi palači na oglu
Gosposke-Slovenske ulice.

Podružnica: Celje
nasproti pošte, prej Južnošta-
jerska hranilnica.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti
najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna
naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hra-
nilnici Dravska banovina z vsem svojim premo-
ženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica
izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle
točno in kulantno.

Cvirnato blago za moške

in ženske že od 5 din naprej se dobi pri
I. Trpinu, Maribor, Vetrinjska 15. 676

Kdor oglašuje — napreduje!

Okraski in predmeti za veselice

razglednice za šaljivo pošto itd.

v Tiskarni sv. Cirila — Maribor, Ptuj

V S A K P R E V D A R E N S L O V E N S K I G O S P O D A R Z A V A R U J E

S E B E , S V O J C E I N S V O J E I M E T J E L E P R I

V Z A J E M N I Z A V A R O V A L N I C I V L J U B L J A N I

PODRUZNICA: CELJE palača Ljudske posojilnice. GL. ZASTOPSTVO: MARIBOR Loška ulica 10

KRAJEVNI ZASTOPNIKI V VSAKI FARI!

Denar naložite najbolje in najvarneje pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici

Gosposka ulica 23 v Mariboru Ulica 10. oktobra

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Hranilne vloge se obrestujejo po najugodnejši obrestni meri.

Stanje hranilnih vlog Din 53,000.000.—.